

Cemile ALİ

Osman EMİN

Sevin ALİL

BENİM TÜRKÇE KİTABIM DOKUZYILLIK İLKÖĞRETİM 3

2020

Hazırlayanlar:

Cemile ALİ, Osman EMİN ve Sevin ALİL

Denetleyenler:

Mr. Sena ARİF ŞEŞUM – Başkan

Nevin AGO – Üye

Gülten HALİM – Üye

Bilgisayar hazırlığı ve tasarım:

Hazırlayanlar

Lektör:

Hazırlayanlar

Yayımlayan:

Kuzey Makedonya Cumhuriyeti Eğitim ve Bilim Bakanlığı

“Aziz Kiril ve Metodiy” caddesi, no.54 - Üsküp

Basımevi: Evropa 92, Koçana

Tiraz: 896

Со решение на министерот за образование и наука бр. 26-505/1 се продолжува важноста на одлуката за одобрување и употреба на овој учебник

Со одлука за одобрување на учебник по предметот Турски јазик за III одделение деветгодишното основно образование, бр:10-1629/1 од 19.06.2009 донесена од Национална комисија за учебници.

III sınıf dokuzyıllık ilköğretim Türkçe dersi okuma kitabının, Okuma Kitapları Milli Komisyonu tarafından 19.06.2009 tarihli ve 10-1629/1 numara kararı ile kitabın kullanılmasına izin verilmiştir.

CIP - Каталогизација во публикација

Национална и универзитетска библиотека „Св. Климент Охридски“, Скопје

373.3.016:811.512.161(075.2)

ALI, Cemile

Benim türkçe kitabım 3 : dokuzyillik ilköğretim / Cemile Ali, Osman Emin, Sevin Alil. - [2. baskı]. - Üsküp : cKuzey Makedonya Cumhuriyeti Eğitim ve bilim bakanlığı, 2020. - 162 стр. : илустр. ; 28 см

ISBN 978-608-226-835-4

1. Emin, Osman [автор] 2. Alil, Sevin [автор]

COBISS.MK-ID 51643141

Merhaba çocuklar,

Sizi gördüğümüz için sevinçliyiz. Bu yıl da kitabı zevkle okuyacağınıza inanıyoruz. Bu yıl daha meraklı daha bilgili olacaksınız. Hepiniz daha da büyümüşsünüz. Kendinize güvendiğinizi de göreceğiz. Demek ki bu yıl düşündüklerinizi, hissetiklerinizi daha iyi anlatacaksınız. Merak ettiklerinizi daha rahat soracaksınız. Yetişmenizde bizlerin de katkısı olduğunu düşünerek sevineceğiz. Size bu yıl bakın neler hazırladık: tatlı öyküler, sıcak masallar, sevgi dolu şiirler, ilginizi çekecek bilgiler... Türkçenizin gelişmesinde size yardımcı olacağımız için çok mutluyuz. Bu yıl da geçen yıl olduğu gibi neşeyle çalışınız. Haydi çocuklar görelim sizi.

Yolunuz açık olsun, başarılar.

Hazırlayanlardan

3

Ön Hazırlık

- Bu ders yılının ilk günü okula kiminle ve nasıl geldiniz?
- Arkadaşlarınızı yeniden görmek sizde nasıl bir duygu uyandırdı?

YENİ DERS YILIM

Bugün kalplerde sevinç,
Gözlerde ışık dolu,
Bizi aydın günlere,
Çağırır okul yolu.

Ders yılımız başladı,
Öğrenciye ne mutlu!
Okuyan çocukların,
Geleceği umutlu.

Okuyanlar hayatta,
İyi, güzel gün görür,
Cesur ve güvenlidir,
Bilgisiyle övünür.

Yeni ders yılımızda,
Biz çok çalışacağız,
Bilgi gücümüz ile,
Engeller aşacağız.

Vefa Çağan

DÜŞÜNELİM - CEVAPLAYALIM

- Çocuğun sevinçli olmasının sebebi nedir?
- Okuyanlar neleri ile övünürler?
- Ders yılının başlamasıyla mutlu olan kimlerdir?
- Çocuklar yeni ders yılında neler yapacağını söylüyor?
- Engeller nasıl aşılr?

OKULA DÖNÜŞ

Çok eğlendik tatilde,
Dağda kıyıda sahilde.
Ormanlarda dolaştık,
Dereler, göller aştık.

Denize girip yüzdük,
Akşam kıyıda gezdik.
Gündüzleri dolaştık,
Biraz daha büyüdük.

Dikkatli güneşlendik,
Gölgelerde dinlendik.
Tatil verdi bize hız,
Ders yılına hazırız.

Hamdi TUNCE

SÖZ VARLIĞIMIZ

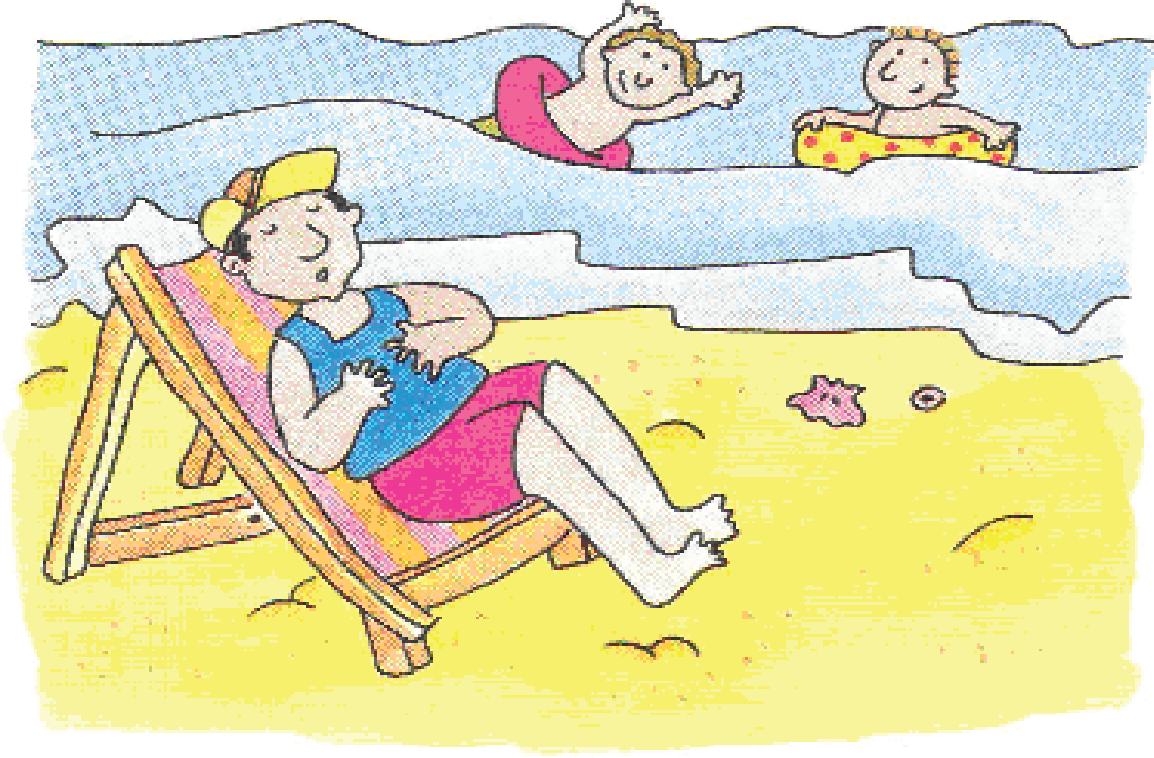
- **Sahil:** Karanın deniz, göl, ırmak boyunca uzanan bölümü.
- **Kıyı:** Kara ile suyun birleştiği yer.

DÜŞÜNELİM - CEVAPLAYALIM

- Şiirde ne anlatılıyor?
- Şiiri okurken neler hissettiniz?
- Tatilde neler yaptınız?
- Yaz tatilinin bitmesi ve okulların açılması sizi hem sevindirmiş, hem de üzmüş olabilir.
- Neden sevindiniz?
- Niçin üzüldünüz? Düşüncelerinizi arkadaşlarınıza anlatınız.

YAZALIM

Yaz tatili ile ilgili bir anınızı defterinize yazarak kısaca anlatınız.

Ön Hazırlık

- Sıraları kimler çizip, üzerine yazı yazıyor?
- Özel eşyalarınızı ve sınıftaki eşyalarınızı aynı özenle mi kullanıyorsunuz?

SINIFTAN GELEN SESLER

Oğuz sınıfındaki eşyalara çok kötü davranıyordu. Bir gece çok ilginç bir rüya gördü. Vurduğu, kirlettiği eşyalar, duvarlar onunla konuşuyordu.

Sıra: Yarın bana oturmana izin vermeyeceğim. Dersini yerde oturarak dinle.

Oğuz: Neden?

Sıra: Her teneffüs üzerime çıkıyorsun. Bu beni çok üzüyor. Ya kalemle üzerime bir şeyler yazmana ne demeli? Canım çok acıyor. Bu sıralarda daha pek çok çocuk okuyacak.

Duvarlar: Bizim de canımız çok acıyor. Diğer sınıfın duvarları iyi ki bizi görmüyor. Yoksa çok kızarlar size.

Oğuz: Neden?

Duvarlar: Senin yüzünden.

Oğuz: Ben size ne yaptım?

Duvarlar: Durmadan ayağınla bize vuruyorsun. Bizler pırıl pırıldık.

Oğuz: Arkadaşlar hatamı anladım. Size söz veriyorum. Bundan sonra size iyi davranacağım.

DÜŞÜNELİM - CEVAPLAYALIM

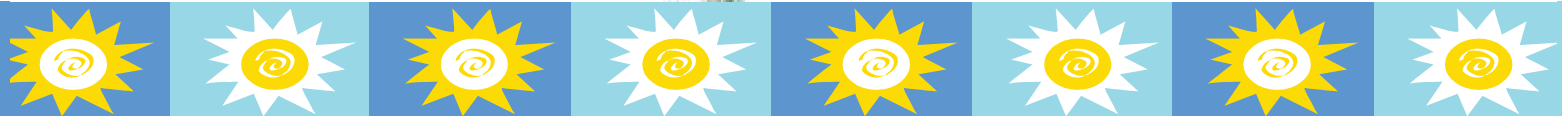
- Sınıftaki eşyalar kimden şikayetçi oluyor?
- Hangi eşya çizilmekten şikayetçi?
- Duvarlar neden ağlaşıyor?
- Oğuz'un davranışı hakkında ne düşünüyorsunuz?

TARTIŞALIM

- Sınıfta ve okulda kurallara uyulmadığı zaman neler olabilir?
- Sizce, sorun nasıl çözümlenebilir?
- Sınıfınızdaki eşyalar sizden şikayetçi midir?

OKUDUĞUMUZU CANLANDIRALIM

- Sınıfınızda bu metni okurken biriniz sıra, biriniz duvar, biriniz Oğuz rolünü alınız. Rolünüze uygun bir sesle birlikte canlandırınız.

PAMUK'UN CÜMLELERİ

HATIRLA

Cümle senin düşünceni, duygunu, isteğini anlatan sözcük kümesidir.

1. Kedimiz Pamuk'u çok seviyorum.
Bu söz dizisi bir duyguyu belirtiyor
2. Pamuk, topu bana getirir misin?
Bu söz dizisi bir isteği belirtiyor.
3. Pamuk, Aynur seni arıyor.
Bu söz dizisi bir haberi belirtiyor.
4. İnsana en sadık hayvan köpektir.
Bu söz dizisi bir düşünceyi belirtiyor.

Aşağıdaki cümleleri okuyun.

Kardeşimin kokusunu özledim.

Benimle tenis oynar mısın?

Baba, bahçedeki domatesler çürümüş.

Dünya kendi etrafında döner.

- Okuduğunuz söz dizileri bir duyguyu, bir düşünceyi, bir isteği, bir haberi belirtiyor mu? .....
- Renkli sözcükleri okumadan söz dizilerini oku.
- Şimdi?.....
- O halde söz dizilerinin tümce olabilmesi için anlamlı ve bir şeyi ifade etmesi gerekli midir? .....

SINIFTA

Sınıf kendi evimiz,
Tertemiz tutmalıyız.
Çamurlanmasın yerler,
Sonra bize ne derler?

Açık kalmasın pencere,
Kağıt atmayın yere,
Ya öğretmen girerse...
Ne ayıp size derse?

Çocuklar uslu durun,
Rahat rahat oturun,
Kimse sevmez haşarı,
Kavgacı çocukları...

İlhami Bekir TEZ

SÖZ VARLIĞIMIZ

➤ **Haşarı çocuk: Yaramaz çocuk.**

DÜŞÜNELİM - CEVAPLAYALIM

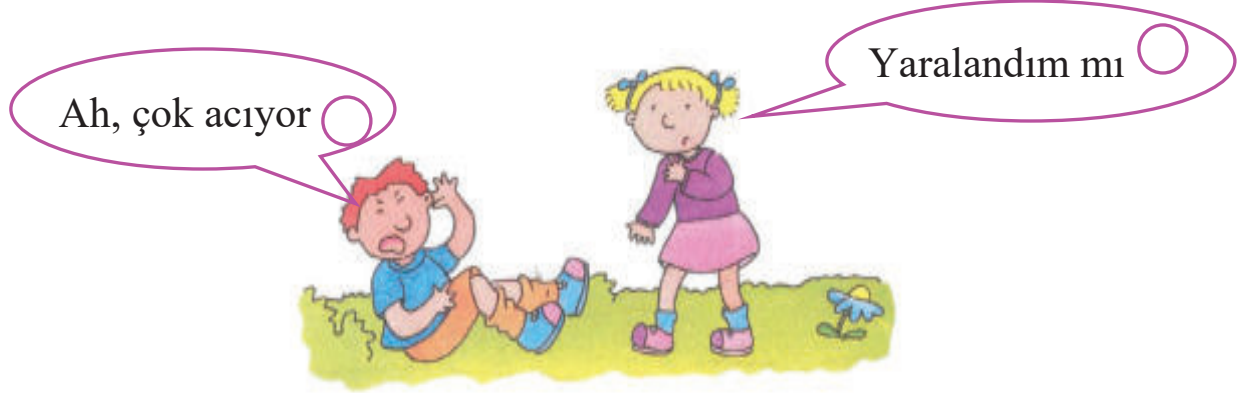
- Yeni sınıfınız okulun neresindedir?
- Sınıfınızda hangi eşyalar bulunuyor?
- Sınıfınızın temiz olması için neler yapıyorsunuz?
- Sınıf kurallarından bir kaçını sayınız?

DİLİMİZİ ÖĞRENELİM

BİLDİRME, SORU VE ÜNLEM CÜMLELERİ

OOOF! ORADA NELER OLUYOR?

- ❖ Verilen konuşma balonlarındaki çemberlerin içine soru (?), nokta (.) veya ünlem (!) işaretlerini yerleştiriniz.

ÖDEV

“Sınıfta” şiirindeki bildirme ve soru cümlelerini bulunuz.

KELİME ZİNCİRİ: “Yurt” deyince aklınıza gelen dört kelime söyleyiniz.

BENİM YURDUM

Dünyada var birçok ülke,
En güzel yurt benim yurdum.

Yüce yüce dağları var,
Cennet gibi bağları var,
Nice mutlu çağları var,
En güzel yurt benim yurdum.

Tarihlerin şanıdır o,
Şehitlerin kanıdır o,
Ulusumun canıdır o,
En güzel yurt benim yurdum.

Mehmet KILIÇ

DÜŞÜNELİM - CEVAPLAYALIM

- Şiiri okurken nasıl bir duygu yaşadınız?
- Şiirde en güzel olan nedir? Yurdumuz ne ile güzeldir? Açıklayınız.

BUNLARI BİLİYOR MUSUNUZ?

- Kuzey Makedonya Cumhuriyeti ve Türkiye Cumhuriyeti bayraklarının renkleri hangileridir?
- Bayrakların anlamlarını araştırıp, öğrenelim.
- Şiiri ezbere öğrenerek yurdunuza karşı sevginizi gösteriniz!

ÖĞRENELİM

8 Eylül, “Kuzey Makedonya Cumhuriyeti Bağımsızlık Günü” olarak kutlanmaktadır. Bu bayram, Devlet Bayramıdır.

Cumhuriyet Bayramı, Türkiye Büyük Millet Meclisi’nde 29 Ekim 1923 yılında ilan edilmiştir ve Milli bayramdır.

“Kuzey Makedonya Cumhuriyeti ve Türkiye Cumhuriyeti” Cumhuriyet bayramları ile ilgili arkadaşlarınızla birlikte araştırma yapınız.

MEMİŞ İLE İBİŞ

Memiş – Çok kolay. Beni dikkatle dinle, yeter. Başlıyoruz, önce a!

İbiş – A mı?

Memiş – A ya, ilk harf a. Sonra be, ce, çe... Bir de de... de...

İbiş – Dede mi?

Memiş – Yok, baba! Şimdi harflere dikkat et, sözcük yapmayı sonra öğreneceksin! Daha çok var:

E... fe... ge... ve yumuşak ge...

İbiş - Se olsa ne olur!

Memiş – İbiş ciddi ol, yoksa vazgeçerim öğretmekten!

İbiş – Aman, Memiş arkadaş, bak ne güzel öğreniyorum...

Memiş – Evet, güzel öğreniyorsun... De'ye “Dede” deyişinden belli!...

İbiş – Özür dillerim...

Memiş – Peki, geldik ha'ya, haaa, haaa...

İbiş – Güleyim bari hah hah ha... Hahaha... Hahaha...

Memiş – Gülme de iyi öğren! Sonra je, ke, le, me, ne... ne?...

İbiş – Oh, “dede” var, “nene” var ... Kuzu bile var: Mee... Mee... Mee...

Memiş – Daha bitmedi, o,ö, pe, re...

İbiş – “Opera” mı dedin?

Memiş – Yok “Ellerinden öperim” dedi!

İbiş – (Elini uzatır.) El öpenin çok olsun, yavrum...

Memiş – Yavruna da, sana da! Söyle bakayım, se, şe, te...

İbiş – Se,şe, te...

Memiş – Geldik sonuna... U, ü, ve, ye, ze...

İbiş – Sensin geveze!

Memiş – Gevezelik etme de baştan başla, say! Kaç harf varmış dilimizde, söyle!

İbiş – 29 diyorlardı ama, 29 tane saydık mı yahu?...

Memiş – Tek tek söyle, parmaklarınla da say.

İbiş – A, b, c, ç, d, e, f, g... Bir de sert ge mi vardı?

Memiş – durma say! Yoksa ben sayarım seni!

İbiş – H, ı, i, j, k, l, m, n, o, ö, p, r, s, ş... İki de kuyruklu harf var... ç, ş...

Memiş – Şimdi koparacağım kuyruğunu!...

İbiş – T, u, ü, v, y, z...

Memiş – Afferin İbiş, Harfleri öğrendin, sonra da sana heceleri öğreteceğim.

HATIRLAYALIM

- Memiş İbiş’e ne öğretiyor?
- Alfabemizde kaç harf vardır? Ya ses?
- Türk alfabesini alfabetik sırasına göre söyleyiniz.
- Okuduğunuz metnin mizah yönlerini bulunuz.

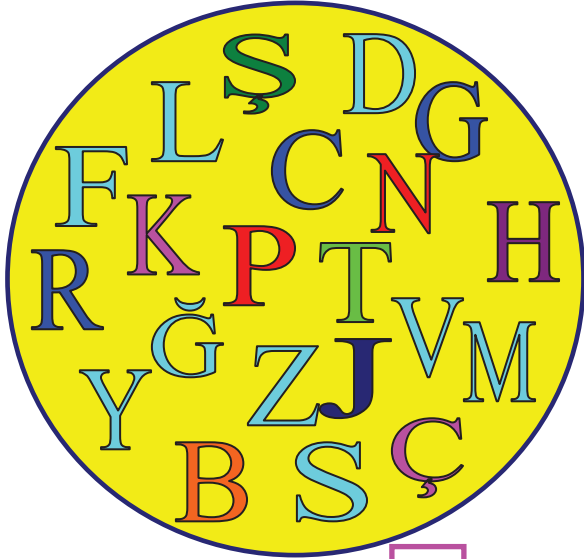
DİLİMİZİ ÖĞRENELİM

A B C Ç D E F G Ğ H
I İ J K L M N O Ö P
R S Ş T U Ü V Y Z

Bunlar alfabenin 29 harfidir.
Bu işaretlerle istediğin bütün sözcükleri yazabilirsin.

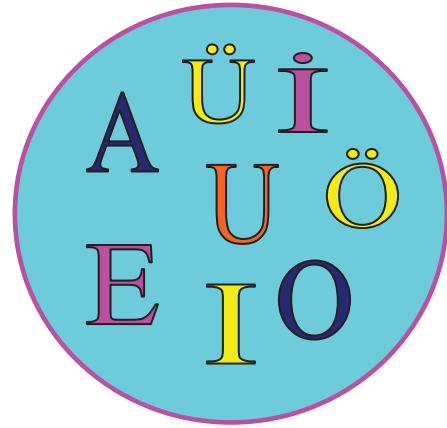
**Yukarıda verilen harflerden ülkemizin
adını oluşturan harfleri boyayınız.**

Sessiz (Ünsüz) harfler

Alfabemizdeki sessiz harfler tanedir.
Sessiz harfleri alfabetik sırasına göre
söyleyiniz.

Sesli (Ünlü) harfler

Alfabemizdeki sesli harfler tanedir.
Sesli harfleri alfabetik sırasına göre
söyleyiniz.

Ön Hazırlık

- Kitap okumanın yararları nelerdir?
- Her kitap yararlı mıdır?

YATAĞIN ALTINDAKİ HARFLER

Çok uzak bir ülkede bir çocuk yaşarmış. Bu çocuk, kitap okumayı hiç sevmezmiş. Bir gün oyuncaklarının arasında birkaç küçük harf görmüş. Bir başka gün aynı harfleri yediği yemeğin içinde görmüş.

Çocuk düşünmüş, taşınmış ama harflerin sırrını bir türlü çözememiş.

Sonunda “Belki bu sorunun cevabını ansiklopedide bulabilirim.” demiş. Ansiklopedilerden birine uzanmış ve açmış ki ne görsün? Sayfa bomboşmuş!

Harfleri toplayıp bir yapışkanla ansiklopedilere yapıştırmaya çalışmış. Ama harfler yapıştıktan bir süre sonra yeniden dökülüyormuş.

Çocuğun aklına ağabeyi gelmiş. Önceki akşam uyumadan önce yatağında kitap okuyormuş. Onun kitaplarının harfleri acaba neden dökülmemiş? diye düşünmüş.

Hemen ağabeyinin yanına gitmiş.

- Ne olur, bana bu işin sırrını anlat, demiş.
- Sen kitaplarını hiç okumuyorsun. Üzerinde göz gezdirilmeyen, okunmayan harfler, kendiliğinden dökülür demiş ağabeyi.

Çocuk, o gün bomboş sayfalı kitaplarını eline almış. Sayfaları tek tek çevirmiş. Satırları okudukça harfler yeniden yerlerine yapışmaya başlamış. O günden sonra da hiçbir kitabı uzun süre okumadan bırakmamış.

Aytül AKAL

SÖZ VARLIĞIMIZ

- **Göz gezdirmek:** Bir yeri, bir şeyi çabucak inceleme.
- **Sır:** Gizli kalan, gizli tutulan şey.
- **Ansiklopedi:** Bütün bilim, sanat dallarını belli bir yöntemle göre inceleyen eser (bilgilik).

DÜŞÜNELİM - CEVAPLAYALIM

- Çocuk ne yapmayı seviyor?
- Harfleri nerelerde görüyor?
- Harfler kitaplardan niçin dökülüyor?
- Ağabeyinin harfleri neden dökülmüyor?

TÜRKÇEMİZİ ÖĞRENELİM

- Okuduğunuz yazının başlığı nedir?
- Başlıktaki her sözcüğün ilk harfi nasıl yazılmıştır? Söyleyiniz.
- Başlıklarda her sözcüğün ilk harfi büyük harfle yazılır.

Örnek: Yatağın Altındaki Harfler

- Başlığı oluşturan sözcüklerdeki bütün harfler de büyük yazılabilir.

Örnek: YATAĞIN ALTINDAKİ HARFLER

Ön Hazırlık

➤ En son hangi kitabı okudunuz?

KİTAP KURDU

Hülya, kitapçıya girdi. Çocuk kitapları bölümüne gitti. Bir kitabı raftan aldı. Bakmaya başladı. Bir sayfayı açtı. Korkudan bağırdı.

- Ayyy!

- Bağıрма lütfen. Benden sonra zarar gelmez. Ben bir kitap kurduyum.

Kitabın içinde bir kitap kurdu vardı. Hülya meraklı gözlerle bakıyordu.

- Anlaşılan daha önce bizden biriyle tanışmadın.

- Tanışmak bir yana, görmedim bile. Biliyor musun? Ben de bir kitap kurduyum.

- Sen bize hiç benzemiyorsun. Sen bir insansın.

- Evet insanım.

- Öyleyse niye “Ben de bir kitap kurdum.” diyorsun? Şaka mı yapıyorsun?

- Şaka yapmıyorum. Biz insanlar, kitaba meraklı kişilere “kitap kurdu” diyoruz. Artık tanışalım. Ben Hülya.

- Benim adım da meraklı. Sen benim ilk insan arkadaşımın.

Hülya bir öneride bulundu:

- Benimle birlikte yaşamaya ne dersin?

Meraklı'nın gözlerinin içi güldü.

- Yani seninle evinize gelmemi mi istiyorsun?

Evet!

“Yaşasın!” diye bağırdı Meraklı. Kendini Hülya'nın kucağına bıraktı.

Nurettin İĞCİ

SÖZ VARLIĞIMIZ

➤ **Öneri: Teklif, düşünce.**

DÜŞÜNELİM - CEVAPLAYALIM

- Hülya ne zaman korktu?
- Kitabın içinde ne vardı?
- Hülya ve Meraklı ne zaman arkadaş oldular?
- Kitaba meraklı insanlara ne denir?
- Hülya Meraklı'ya nasıl bir öneride bulundu?
- Hülya Meraklı'yı nereye götürdü?

TARTIŞALIM

- Kitap okumayı seviyor musunuz?
- Hangi kitapları okumayı seviyorsunuz?
- Ne zaman kitap okuyorsunuz?
- Niçin kitap okuyorsunuz?
- Arkadaşlarınızla kitap okuyor musunuz?

DİLİMİZİ ÖĞRENELİM

Aşağıdaki cümleyi okuyunuz.

Bu cümlede kaç sözcük vardır? Söyleyiniz.

“Ben bir kitap kurduyum.”

Tek başına anlamı olan ya da cümle kurulması için gerekli olan sözlere **sözcük (kelime)** denir.

Aşağıdaki cümleyi okuyunuz.

“Kitabın içinde bir kitap kurdu vardı.”

Cümledeki sözcükleri hecelere ayırarak okuyalım.

“Ki-ta-bın i-çin-de bir ki-tap kur-du var-dı.”

HATIRLAYALIM

“Hece”; ağzın bir hareketiyle çıkan ses veya ses topluluğudur.

- Bir sözcükte kaç tane ünlü ses varsa, o kadar hece vardır.
- Her hece en az bir ünlü harften oluşur. → a, a-ra-ba
- Bir hecede en çok dört harf bulunur. → Türk, kurt,

YERİNDE CEVAP

Köylünün biri şehirdeki arkadaşına şöyle bir mektup yazıyor:

“Bana güzel bir at al. Ama rengi kır olsun, ne yağız, ne doru olsun, ne kara, ne al olsun, ne demir kiri. Benim atımın rengi hiçbir renge benzemesin...”

Adam şaşırılmış. Düşünmüş, taşınmış, arkadaşına şöyle bir cevap yazmış:

“İstedğin atı aldım. Birini bulup yollayamıyorum. Onun için sen kendin gelip al. Ama Pazar günü gelme, Pazartesi beni bulamazsın. Salı olmaz. Çarşamba köyde değilim. Perşembe dağdayım, Cuma yaylada, Cumartesi karşı tarlada. Darılma hemşerim, başka bir gün gel...”

Ön Hazırlık

- Serbest zamanınızı nasıl değerlendiriyorsunuz ve neler yapmaktan hoşlanıyorsunuz?

ÇOCUK VE OYUN

Büyükler, çoğu kez oyun konusunda pek de anlayışlı olamıyorlar. Üstünüz başınız kirlenir, döversiniz, diye oynamayı yasaklamaya kalkanlar var. Oysa, oyun oynamayan çocuk, sağlıklı değildir.

İlkokuldaydım, sanıyorum... Bir gün, iki ders arasında derslikten çıkmamıştım. Sıramda oturmuş, bir şey okuyordum. Bütün arkadaşlarım, dışarıda oynuyorlardı. İçeriye öğretmenlerimden biri girdi. Beni elimden tuttuğu gibi dışarıya çıkardı:

“Zamanında oynamasını bilmeyen, başka işleri de zamanında yapmasını bilemez.” dedi. Bunca yıldır unutmadım bu sözleri.

Oyun oynamanın, bize ne kadar sağlam eğittiğini, kişi büyüdükçe anlıyor. Dostluk, arkadaşlık, dayanışma, özveri oyunla öğreniliyor

Cengiz BEKTAŞ

SÖZ VARLIĞIMIZ

- **Dayanışma:** Kişiler arasında karşılıklı yardımlaşma.
- **Özveri:** Fedakarlık.

TARTIŞALIM

- Büyükler hangi nedenlerden çocukların oyunlarını yasaklıyor?
- Yazar çocuklarla oyun arasında nasıl bir bağ kuruyor?
- Öğretmen çocuğu oyun konusunda nasıl uyarıyor?
- Oyun oynamak insana neler kazandırır?
- Evde ebeveynlerinizle oyun oynuyor musunuz?
- Hangi oyunları oynuyorsunuz?

ÖĞRENELİM

- “Çocuk ve Oyun” başlıklı metin bir **düz yazı**dır.
- **Düz yazılar**, cümlelerden oluşur.
- **Öykü** (hikaye) bir düz yazı türüdür.
- **Öykü:** Gerçek ya da gerçeğe uygun olan olayları anlatan yazılara **öykü** denir.

ÖN HAZIRLIK

Çocukların neden oyun oynamaktan hoşlandıklarını araştıralım.

OYUN

Sebzelerden sevdiğim,
Havuç, domates, oyun.
Meyvelerden sevdiğim,
Elma, şeftali, oyun.
Bence en iyi besin oyun.
Çünkü;
Hiçbir şey yemesem bile bazen,
Oynarken doyuyorum.

İ. UYAROĞLU

DÜNYA ÇOCUKLARI

Rengimiz farklı olsun.
Ayrı olsun dilimiz.
Ne de olsa dünyamız,
Ortak gezegenimiz.

Ayrı kıtadan gelip,
Hep el ele verelim.
Büyüklerle barışı,
Gelin, biz gösterelim.

Sevgi ve dayanışma,
Ortak ilkemiz olsun.
Sağlıklı ve özgürce,
Gönüller sevgi dolsun.

Beytullah HATOĞLU

SÖZ VARLIĞIMIZ

- **Gezegen:** Güneşin çevresinde dönen gök cisimlerin adı.
- **Kıta:** Asya, Avrupa gibi büyük toprak parçası.
- **İlke:** Temel düşünce, amaç.

DÜŞÜNELİM - CEVAPLAYALIM

- Çocuklar arasında ne gibi farklılıklar vardır?
- İkinci bölümde çocuklar ne yapmak istiyorlar?
- Çocukların ortak amaçları nedir?
- Çocuklar, büyüklere barış içinde yaşamayı nasıl gösterecekler?
- Siz, nasıl bir dünya isterdiniz?

TARTIŞALIM

- Çocuklar niçin kardeşçe yaşamalıdır?
- Elinizde sihirli bir değeneğiniz olsaydı, tüm çocuklar için neler yapmak isterdiniz?

ÖĞRENELİM

- ❖ “Dünya Çocukları” yazısı bir **şiiir**dir.
- ❖ Şiiri yazan kişiye **şair** denir.
- ❖ Şairlerin adı, şiirlerin sağ alt köşesine yazılır.
- ❖ Şiirde her satıra **dize (mısra)** denir.
- ❖ “Rengimiz farklı olsun,” şiirin ilk dizesidir.
- ❖ Dört dizeden oluşan bölümlere de **dörtlük** denir.

Bütün şiirlerde, her mısranın başındaki ilk harf büyük harfle yazılır.

Şiirler güzel okunursa dinleyenlere zevk verir. Şiir okurken bağırmayınız. Doğal bir sesle konuşur gibi okuyunuz.

Ön Hazırlık

- Evde hayvan besliyor musunuz?
- Hayvanlara karşı nasıl davranıyorsunuz?

HAYVANLARDAN MEKTUP VAR

Aslan, ormandaki hayvanları bir araya toplamış. Yüksekçe bir yere çıkıp konuşmaya başlamış:

- Sevgili arkadaşlar, bugün 4 Ekim. İnsanlar bu günü “Hayvanları Koruma Günü” olarak kutluyorlar. Ben kralınız olarak size bir teklifte bulunmak istiyorum.

Hayvanlar, aslanın bu sözleri karşısında hep birlikte bağırılmışlar:

- Sizi dinliyoruz, kralımız!

Aslan teklifini açıklamış:

- İnsanlara bir mektup yazalım. Herkes bu mektupta insanlarla ilgili düşüncelerini açıklasın.

Hayvanlar aslanın çevresinde toplanmışlar, konuşmuşlar ve tartışmışlar. Sonunda aşağıdaki mektubu yazmışlar. Hep birlikte okuyalım.

Sayın insanlar,

Yılda bir günü bize ayırdığınız için teşekkür ederiz.

Bizler sizi çok seviyoruz. Lütfen siz de bizi seviniz. Eziyet etmeyiniz. Hasta olduğumuz zamanlar da bizlere bakınız. Veterinere götürünüz. Çocuklarınıza hayvanları sevmeleri ve korumaları gerektiğini öğretiniz. Bazılarımızın soyları tükenmek üzere. Bu durumda olanlarımızı koruma altına alınız.

Tüm hayvanlar adına, Kral Aslan.

Aysel AYDIN

SÖZ VARLIĞIMIZ

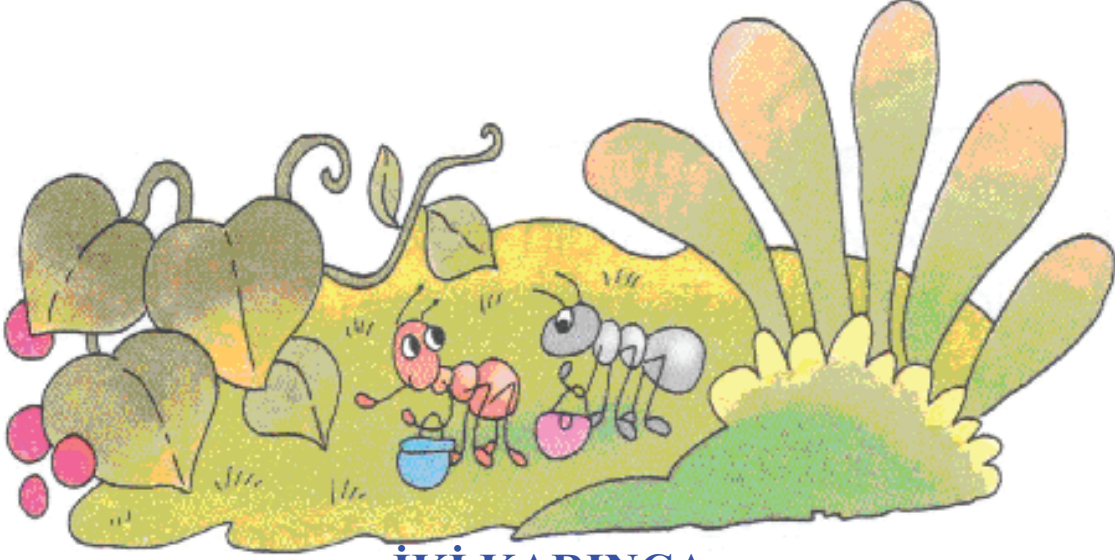
➤ **Veteriner: Hayvan hastalıklarını tedavi eden uzman.**

DÜŞÜNELİM - CEVAPLAYALIM

- Aslan, hayvanları neden bir araya toplamış?
- Hayvanları koruma günü ne zamandır?
- Aslan, hayvanlara nasıl bir teklifte bulunmuş?
- Sizce hayvanlar yazdıklarında haklılar mı?

Ön Hazırlık

- Arkadaşlarınızla neyi paylaşacaksınız?

İKİ KARINCA

Bir zamanlar biri mavi, biri turuncu iki karınca varmış. Yiyecek aramaya gidiyorlarmış. Bir süre gittikten sonra bir ekmek kırığı bulmuşlar. Her ikisi de kırığın kendisinin hakkı olduğunu, diğerine veremeyeceğini söylemiş.

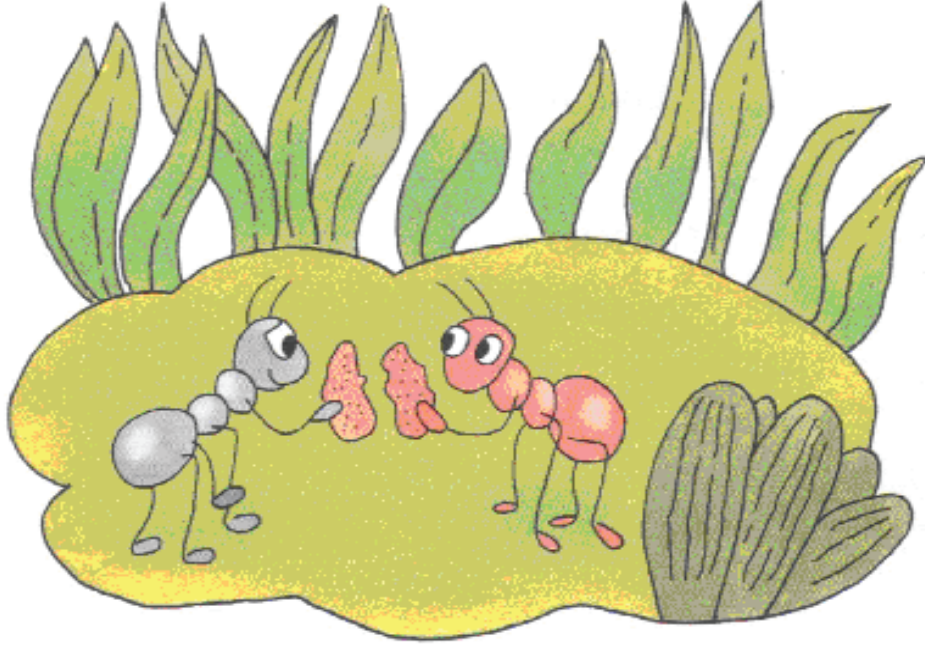
Sözlü kavgadan sonra kaba güç kullanmaya başlamışlar. Sille tokat birbirlerine girmişler. Kavga bütün gün sürmüş ve akşam olunca her iki karınca da bitkin düşmüşler.

Mavi karınca, kısık bir sesle turuncu olana seslenmiş:

- Yarı yarıya paylaşalım mı?

Turuncu karınca öneriyi kabul etmiş. Yarı yarıya paylaşmalar ve yuvalarına geri dönmüşler.

La Fontaine

DÜŞÜNELİM - CEVAPLAYALIM

- İki karınca ne için kavgaya tutuşmuşlar?
- Kavga neden devam etmiş?
- Sizce mavi ve turuncu karınca ekmek problemini nasıl çözmeye başarmışlar?

TARTIŞALIM

- İsteddiğiniz her şeyi yapabiliyor musunuz?
- Yapamıyorsanız bunun nedenlerini açıklayınız.
- Neden aileniz sizin yapmak istediğiniz her şeye izin vermiyor?

KARGA İLE TILKI

Karganın biri bir parça peynir çalmış, tünemiş bir ağacın üstüne. Oradan bir tilki geçiyormuş: “Ne güzel tüyler! Eğer sesin de güzel olsaydı, kuşların şahı olurdun.” demiş. Bu iltifatlar zavallı karganın, kafasını tilkiye çevirmesine sebep olmuş. Şarkı söylemek için gagasını açmış, ama peyniri yere düşmüş. Tilki hemen atılmış, peyniri yedikten sonra: “Ey karga!” demiş. “Doğrusu güzelliğine de diyecek yok sesine de; ama kuşların şahı için biraz aklın eksik!”

EZOP

Tilki ile karganın özelliğini belirten doğru yanıtı bir çarpı (X) ile işaretle.

Tilki: cömert dürüst hileci

Karga: nazik ahmak neşeli

Hikayenin anlatmak istediği şey:

- Ahmak olan kişi doğruları görmeyi başaramaz.
- Dost olmak lazım.
- Başkalarını yenmek için kurnaz olmak lazım.

Ön Hazırlık

- Sonbaharın renkleri hangileridir?
- Sonbaharda yapraklara ne oluyor?

PARK

Bugün hava güzeldi. Ilık bir sonbahar günüydü. Okuldan çıkınca eve değil, parka doğru yürüdüm. Aklım ilk dersten beri parktaydı. İlk derste Buket kulağıma bir şeyler fısıldamış, aklımı başımdan almıştı. “Parka sonbahar gelmiş!”

Önce inanmak gelmedi içimden. Sonbahar bizim mahalleye gelmez sanıyordum. Çünkü sonbahar sararan yapraklar, solan çiçekler demektir. Mahallemizde tek bir ağaç olmadığına göre sonbahar da bizim mahalleye uğramaz, diyordum.

Parkın kapısından girdiğimde büyüledim sanki. Nefesimi tuttum, o olağanüstü güzelliği doya doya seyrettim. Sihirliğı bir değenek, ağaçların yeşilini sarıya, bordoya, kırmızıya çevirmişti.

Çantamı yere koydum. Önümdeki yaşlı çınara sevgiyle sarıldım.

“İşte” diye bağırdım, “bu gerçek bir sonbahar!”

Bir banka oturdum. Ayaklarımın dibinde rengârenk yaprak kümeleri. Yapraklardan her biri tanıdığım birine benziyordu. Sapsarısı Fatoş’tu, kırmızısı Barış, yeşili en çok olan Umut’tu. Umut hep yeşil pantolon giyer.

Sonra, o üzerinde bir sürü renk olan yapraklardan bir avuç koydum cebime. Yere dökülmüş yapraklara basa basa yürüdüm. Yapraklar, üstüne bastıkça gevezeleşiyorlardı. Haşur, huşur, hışırlarla bir şeyler anlatmak istiyorlardı.

Şimdiye kadar yaprakların konuştuğunu hiç duymamış, sonbahara hiç bu kadar yakın olmamıştım. Eve yürürken, ağızda ilk kez doğru dürüst çalmayı becerebildiğim bir ıslık, cebimde ise bir avuç sonbahar vardı.

Sevim AK

SÖZ VARLIĞIMIZ

- **Olağanüstü:** Beklenilmeyen, görülmeyen, işitilmeyen beğeni.
- **Sihir:** Büyü.
- **Bordo:** Mora çalan kırmızı renk, fes rengi.
- **Bank:** Çoğunlukla parklarda ve bahçelerde oturulacak sıra.

DÜŞÜNELİM - CEVAPLAYALIM

1. Hikaye kahramanının aklını başından alan tümce hangisidir?

Yazınız. ....

2. Nereye doğru yürüdü?

3. Niçin yürüdü?

4. Sonbahar kendi mahalesine uğramaz sanıyor; çünkü

5. Sonbaharla birlikte yeşil hangi renklere dönüşüyor?

6. Yaşlı çınara hangi duyguyla sarılıyor?

7. Bağırarak söylediği tümce hangi tümcedir? Yazınız.

8. Yapraklardan her birini hangi arkadaşına benzetiyor?

Sapsarıyı....., kırmızıyı .....
yeşili ..... benzetiyor.

9. Banktan kalkınca neler yapıyor?

10. Eve yürürken ağzından bir ..... ve cebinde bir
..... vardı.

SONBAHAR GELDİ

Ağaçlar çıplak kaldı,
Döküldü hep yapraklar,
Günler de pek kısaldı,
Gidiyor göçmen kuşlar.

Havalar da soğudu,
Başladı yağmur, rüzgar,
Uçurtma uçuruyor,
Hep okullu çocuklar.

Satılıyor pazarda,
Türlü türlü meyveler,
İssız kaldı bağ, bahçe,
Geldi yine sonbahar.

Tarık ORHAN

SÖZ VARLIĞIMIZ

➤ **İssız:** Kimse bulunamayan veya az kimse bulunan yer, tenha.

DÜŞÜNELİM - CEVAPLAYALIM

- Dinlediğiniz şiirden hayalinizde kaç tablo canlandırdınız?
- Bildiğiniz göçmen kuşların adlarını söyleyiniz?
- Okuduğunuz şiirin ikinci bölümünde neler anlatılıyor?
- Üçüncü bölümdeki, “İssız kaldı bağ bahçe” dizesi sonbaharın hangi özelliğini anlatıyor.

TÜRKÇEMİZİ ÖĞRENELİM

EŞ ANLAMLI SÖZCÜKLER

Tümcelerdeki renkli yazılı sözcüklere dikkat ederek oku.

- Eylül, **sonbahar** aylarından biridir.
- Eylül, **güz** aylarından biridir.
- Şu **beyaz** sakallı olan benim dedem.
- Şu **ak** sakallı olan benim dedem.
- Dün iki **hikaye** kitabı aldım.
- Dün iki **öykü** kitabı aldım.

UNUTMA

Eş anlamlı sözcükler; yazılışları farklı, anlamları aynı olan sözcüklerdir.

ZIT ANLAMLI SÖZCÜKLER

Aşağıdaki tümceleri renkli yazılı sözcüklere dikkat ederek oku.

- Zeynel dün **kısa** bir şort giymişti.
- Zeynel dün **uzun** bir şort giymişti.
- Zeynel dün **bol** bir şort giymişti.
- Zeynel dün **dar** bir şort giymişti.
- Zeynel dün **ince** bir şort giymişti.
- Zeynel dün **kalın** bir şort giymişti.

UNUTMA

Zit anlamlı sözcükler; anlam bakımından birbirinin tersi olan sözcüklerdir.

DÜZENSİZ HİKAYE

Hikayelerden hoşlanır mısınız?
Bunları okumak için bir şey lazım... Biraz düzen!

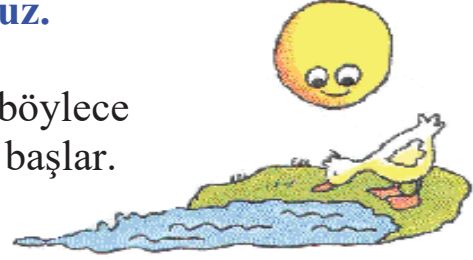
YARAMAZ ÖRDEK YAVRUSU

Hikayeyi yeniden düzenleyerek, resimleri ve karşılık gelen anlatımları numaralandırınız ve okuyunuz.

□ Bir gün anne ördek bir can simidi alır, böylece yavaş yavaş suya girmeye ve yüzmeye başlar.

Bir ördek bir gölün kenarında yaşıyordu; fakat yüzme bilmiyordu. □

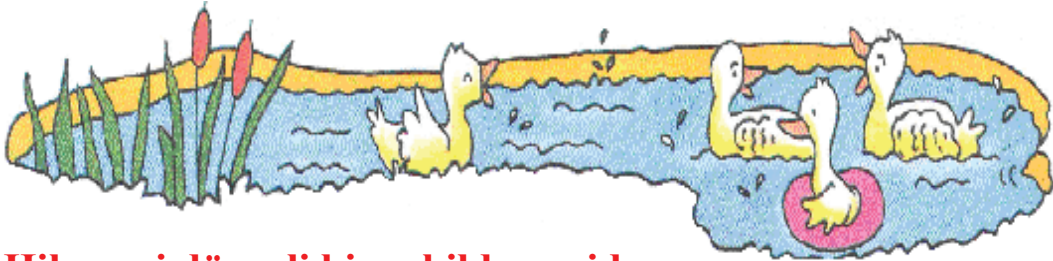

□ Diğerleri gibi yüzmeyi öğrenmekten ve gölde süzlebilmekten çok mutluymuştu.

□ Bütün diğer ördekler, onu can simidiyle gördükleri zaman gülüyor ve alay ediyorlardı; ama hiçbir şey onu ilgilendirmiyordu.

□ Her gün annesi onu suya sokmaya çalışıyordu; ama o her zaman korkuyordu ve girmek istemiyordu.

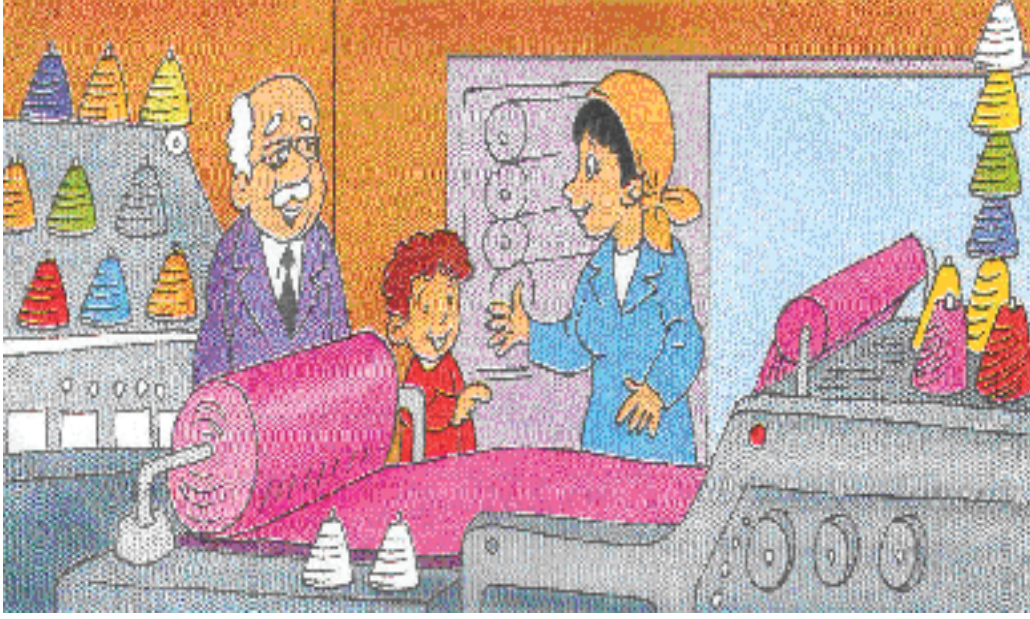

Ödev: Hikayeyi düzenli bir şekilde yeniden yazın.

Ön Hazırlık

- Öğrenci olarak görevleriniz nelerdir?

ÖDEV

Ahmet, okuldan eve döndü. Çok öfkeliydi. Çantasını köşeye fırlattı. Dedesi:

- Ne oldu gene çocuğum, dedi.
- Gene ödev, gene ders! Versinler yapmayacağım...

Dedesi hiçbir şey demedi. Biraz düşündükten sonra:

- Seninle dışarı çıkalım. Biraz gezelim, dedi.
- Haydi dede, haydi çıkalım!
- Yola çıktılar. Biraz gezdiler. Sonra dedesi onu bir dokuma atölyesine götürdü. Atölyede sıra sıra tezgahlar vardı. Hepsinde türlü renkte kumaşlar dokunuyordu. Herkes çalışıyordu. Ahmet, işçi kadınlarından birine yaklaştı. Selam verdi. Sonra:
  - Siz ne yapıyorsunuz abla, dedi.
  - Kumaş dokuyoruz, dedi işçi kadın.
  - Dokumazsanız, olmaz mı?

- Hiç olur mu? Elbette olmaz. Kumaş dokumak bizim ödevimiz.
Ödevimizi yapmazsak insanlar ne giyecekler?

Sonra Ahmet ile dedesi hastaneye uğradılar. Dedesinin bir doktor dostu vardı. Onun dostuna girdiler. Doktor güler yüzle:

- Buyurun, dedi. Torununuz mu?
- Hastaları tedavi ediyorum. Bu, benim ödevim.
- Ödevinizi yapmazsanız olmaz mı?
- Biz ödevimizi yapmazsak insanlar ölürlür.

Akşam olmak üzereydi. Eve döndüler. Dedesi:

- Ne yapacaksın çocuğum, diye sordu.

Ahmet bir an düşündü. Cevap verdi:

- Ödevlerimi yapacağım dede, dedi.

Kazim MEMİŞ

SÖZ VARLIĞIMIZ

- **Dokuma atölyesi:** Kumaş yapılan yer.
- **Atölye:** İş yeri, çalışılan yer.
- **Dokuma tezgahı:** Üzerinde kumaşların gerildiği yer.

DÜŞÜNELİM - CEVAPLAYALIM

- Dedesi, Ahmet'i nerelere götürüyor?
- Sizce dedesi, Ahmet'i niçin oralara götürüyor?
- Atölyede çalışanların ödevi neymiş? Ödevlerini yapmazlarsa neler olurmuş?
- Doktorların ödevi neymiş? Ödevlerini yapmazlarsa neler olurmuş?

TARTIŞALIM

- Öğrencilerin ödevleri nelerdir?
- Ödevlerinizi yapmazsanız neler olabilir?

Ön Hazırlık

- Anne, babanızın mesleği nedir?
- Çevrenizde farklı meslekler olmasaydı, örneğin “öğretmen” olmasaydı ne olurdu?

GÜLE GÜLE NEREYE

Bir sabah Selin erkenden uyandı. Yataktan kalkıp pencerenin önüne oturdu. Buradan bakınca sokak kapısını görüyordu. “Az sonra apartman komşuları çıkmaya başlar. Herkes işine gider. Ben büyüyünce ne olacağım?” diye düşündü Selin kendi kendine.

İşte Ayşe teyze. Elinde kitapları, kapıdan çıkıyor.

- Güle güle! Ayşe teyze nereye? diye seslendi Selin.

Tahmin edelim:

- Sizce Ayşe teyze nereye gidiyor?

Okula diye cevap verdi Ayşe teyze. Biliyorsun ben öğretmenim. Sonra el sallayarak uzaklaştı. Selin “Ben de öğretmen olsam...” diye düşündü.

Bakın, şimdi kapıdan Ömer amca çıkıyor.

- Günaydın Selin, bugün kırlara gidiyorum; doğayı çizmeye...

Selin “Ne renkli bir yaşam..” diye düşündü.

Tahmin edelim:

- Sizce Ömer amcanın mesleği ne olabilir?

Ömer amca ressam. Ben de mi ressam olsam? Kırmızılar, maviler, yeşiller... Tüm renklerle iç içe yaşasam...”

İşte Doktor Hasan da çantası elinde hızlı hızlı çıkıyor apartmandan.

Selin yine:

- Güle güle! diye bağırdı. Güle güle, Doktor amca. Nereye?

- Hastaneye! diye cevap verdi Doktor Hasan.

Tahmin edelim:

- Sizce Doktor Hasan hastayı ne yapmaya gidiyor?

- Bu sabah bir hastayı ameliyat edeceğim.

Selin “Doktor olmak kolay iş değil.” diye düşündü. “Fakat çok önemli bir meslek.”

Böylece herkes işine gitti. Selin yine aynı soruyla evde kaldı:

- Ya ben? Ben büyüyünce ne olacağım? Her sabah evden çıkıp nereye gideceğim?

Selin gidenlerin arkalarından gülümsedi:

- Anladım, dedi. Ne olacağımı biliyorum. Önce iyi bir öğrenci olacağım.

Her sabah vaktinde evden çıkıp okula gideceğim. Sonra ne mi olacağım? Onu da okulda düşünürüm. Ama okula gitmezsem hiç bir şey olamam.

Serpil URAL

DÜŞÜNELİM - CEVAPLAYALIM

- Selin, pencereden bakınca ilkönce kimi gördü?
- Ayşe teyze nereye gidiyordu?
- Ömer amca kırlara ne yapmaya gidiyordu?
- Doktorluk niçin önemli bir meslektir?
- Meslek sahibi olmak için ne yapmamız gerekir?

ANLATALIM

- Mesleklerden (doktor, öğretmen, polis) en çok hangisini seviyorsunuz? Neden?
- Herkesin bir mesleği vardır. Siz büyüyünce hangi mesleği yapmak istiyorsunuz? Neden?

BİR LİSTE YAPALIM

Çevrenizdeki insanların mesleklerini düşününüz. Bildiğiniz meslek adlarını yazınız.

Ön Hazırlık

➤ Ailenizde kimler bulunuyor?

AİLEMİZ

Bilirsiniz:

Hiç birimiz

Evde yalnız değiliz.

Büyükanne, büyükbaba...

- Daha kimler var acaba?

Baba, oğul, anne, kız,

Ağabeyimiz, ablamız,

Teyzemizle, halamız...

Bir soydan, bir kandanız.

İşte böyle, hepimiz

Toptan bir aileyiz.

Küme yıldızlar gibi

Bir arada yaşarız.

İyiliğe koşarız,

Kötülükten kaçarız.

M. Necati ÖNGAY

DÜŞÜNELİM - CEVAPLAYALIM

- Okuduğumuz bu şiirin konusu nedir?
- Akrabalarımız arasından bize en yakın olanlar kimlerdir?
- Akrabalar arasında nasıl bir bağ vardır?
- Ailede birlik ve beraberlik olmasının yararları nelerdir?

Ön Hazırlık

- Komşular nerde yaşar?
- Ebeveynlerin dostları kimlerdir?

KAFASINI PENCEREDE UNUTMASIN

Nasrettin Hoca, söz ve hareketleriyle herkes tarafından çok sevilir.

Hele adamın biri vardır ki Hocayı ne zaman görse:

- Hocam ne olur, bize bir gün buyurun, çorba içeriz, diye ısrar edermiş.

Hoca, bir gün cimriliğiyle tanınmış bu adamın evine gider. Adam o sırada pencere kenarına oturmuş, dışarıya bakmaktadır. Hoca, adamı görür.

Kapıyı açar. İçeride bir kadın:

- Kim o? diye seslenir. Hoca kendini tanıtır. Evin efendisini ziyarete geldiğini söyler.

Kadın:

- Kocam evde yok. Sizin geldiğinizi duyunca çok üzülecek, der.

Hocanın bu işe canı sıkılır.

- Ya öyle mi? Kocan gelince ona söyle de evden çıkarken kafasını pencerede unutmasın.

DÜŞÜNELİM - CEVAPLAYALIM

- Fıkradaki cimri adamın davranışlarını doğru buluyor musunuz? Neden?
- Size misafir geldiğinde nasıl karşılıyorsunuz?
- Fıkradaki kahramanların özelliklerini yazınız.

ANLATALIM

- Misafirlğe gitmeden önce ne yapmalıyız?
- Misafir geldiğinde nasıl davranmalıyız?

DİLİMİZİ ÖĞRENELİM

Bir işin yapıldığını bildiren cümleler **olumlu cümledir**.

- Nasrettin Hoca herkes tarafından sevilir.
- Kitap okudum.

Bir işin yapılmadığını bildiren cümleler **olumsuz cümledir**.

- Nasrettin Hoca herkes tarafından sevilmez.
- Kitap okumadım.

-me, -ma ekleri olumlu cümleleri olumsuz duruma getirirler.

BİLMECELER

Bilmeceye uygun resmi bulunuz.

Dışı var, içi yok.
Dayağı yer, suçu yok.

Özü tatlı, sözü tatlı,
Candan daha kıymetli.

Uzundur ip değil,
Isırır, köpek değil.

Yoldan gelir yürümeden,
Dala konar, görünmeden.

Kanadı var kuş değil,
Boynuzu var, koç değil.

Beyazdır tarlası, siyahtır tohumu,
Elle ekilir, dille biçilir.

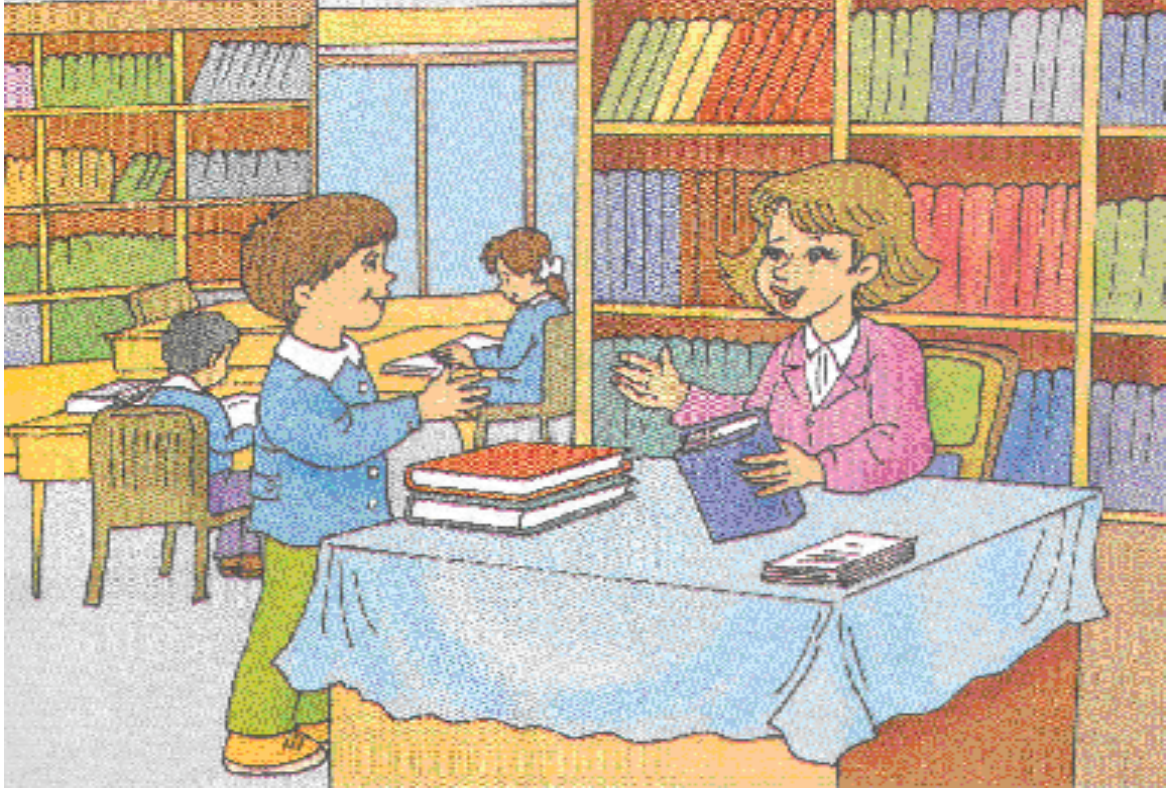
Kulağı kürek gibi, ayağı direk gibi,
Hayvandan azma, dişleri kazma.

Ön Hazırlık

- Evinizde kitaplığınız var mı?
- Varsa kitaplığınızda ne tür kitaplar olduğunu anlatır mısınız?

KÜTÜPHANEDE DOĞAN ÖYKÜ

Bizim sokakta yeni bir kütüphane açıldı. Bizim sokağın çocukları buna çok sevindiler. Bir gün konuşurlarken:

- O teyze yok nedir bilmiyor, dedi biri.
- Evet, yok nedir bilmiyor, dedi diğeri. O, anlaşılan bütün kitapları okumuş. Hangisini istersen biliyor. İstersen içindekileri de anlatıyor, tıpkı bir öğretmen gibi.

Sokağın en küçüğü Orhan bunları duydu.

Kendi kendine “Gidip ben de göreyim şu teyzeyi.” dedi. En güzel

elbiselerini giydi. Kütüphaneye gitti. Kütüphanedeki teyze Orhan'ı güler yüzle karşıladı.

- Gel küçük, sana da bir kitap vereyim , dedi.

Verin, dedi Orhan.

- Hangisini?

- Hangisini isterseniz, yalnız güzel olsun.

- Peki “Külkedisi”ni vereyim mi?

- Aaa... Onu bilirim... Başka bir tane verin.

- Ya “Kırmızı Başlıklı Kız”ı vereyim mi?

- Onu da bilirim. Hani annesini dinlemeyen kız değil mi?

- Evet. Ya “Pamuk Prenses”i bilir misin?

- Hayır, onu bilmem... Güzel mi?

- Çok güzel, dedi kütüphaneci teyze.

- Ne olur anlatsanıza.

Kütüphaneci teyze Orhan'ın geldiğine çok sevinmişti herhalde.

Kitabı her zamankinden daha iyi anlattı. Bitirince Orhan:

- Teşekkür ederim. Koşup anneme de anlatayım, dedi.

Kapıya doğru koştu.

- Ya kitabı, onu almayacak mısın?

- Hayır dedi Orhan. Ben okuma bilmem ki.

Kapıda şöyle azıcık durdu, gözleriyle güldü. Kütüphaneci teyzeyi oradan selamladı. Öyküyü anlatmak için eve koştu.

Necati ZEKERİYA

DÜŞÜNELİM - CEVAPLAYALIM

- Bizim sokakta ne açılmış?
- Çocuklar kütüphanede çalışan teyze için ne demişler?
- Orhan kütüphaneciden hangi kitabı anlatmasını istemiş?
- Orhan kitabı neden almadan dışarı çıkmış?
- Orhan kütüphaneden çıkarken ne yapmayı unutmamış?

ANLATALIM

Kitaplar, evlerde ve okullarda **kitaplıklara** konulur.

İçinde kitaplar bulunan ve herkesin yararlandığı yerler ise **kütüphaneler**dir. Öğrenciler okul kütüphanelerinden mada, kent kütüphanelerinden de yararlanabilirler.

- Kütüphanelerden veya kitaplıklardan yararlanırken uyulması gereken kurallar nelerdir?

Kitaplar, doğruluğu, iyiyi, güzeli bulmamıza yardım eden dostlarımızdır. Kitaplarla dostluğumuz küçük yaşlarda başlarsa büyüünce de sürer.

- Siz kitap okumayı seviyor musunuz?
- Arkadaşına hangi kitabı önerirdin?

Ön Hazırlık

- En son okuduğın kitap hangisidir?
- Kitaplar bize neler öğretir?

KİTAP

İnsana yararı çok,
Kitaptan iyi şey yok.
Öykü masal ve şiir,
Yazılmış bizler için.

Atasözü, bilmece,
Okurum gündüz gece.
Küçük olsa da yaşım,
Bilgiyle dolar başım.

Kitabımı yıpratmam,
Kirlitemem, yere atmam,
Onları koruyorum,
Çünkü çok seviyorum.

Ali Osman ATAK

DÜŞÜNELİM - CEVAPLAYALIM

- Yukarıdaki şiire siz de bir başlık yazınız.
- Kitaplarda bizler için neler yazılmıştır?
- Kitap okumanın yararları nelerdir?
- Kitaplarımızı kullanırken nelere dikkat etmeliyiz?
- Kitaplar olmasaydı ne gibi güçlüklerle karşılaşırız? Sınıfta tartışınız.

Hazırlık Çalışması

- Atatürk'ün hayatı ile ilgili bilgiler öğrenelim?
- Atatürk'ün nerede ve ne zaman doğduğunu araştıralım?

ATATÜRK VE ÇOCUK

Atatürk, Çankaya'daki evine dönerken yolun kenarında oynayan bir çocuk gördü. Çocuğu bir müddet seyrettikten sonra, yanına yaklaşıp omuzundan tuttu. Çocuğa:

- Köprüyü, şuraya yaparsan, karıncalar daha rahat ve kolay geçerler, dedi.

Çocuk:

- Önce öyle yaptım. Ama, yine hep şu tarafa doğru gidiyorlar. Nedense benim köprümden geçmiyorlar.

Atatürk:

- Bak yavrum, karıncalar yakın olan yoldan geçmek istiyorlar. Sen ise yollarını uzatıyorsun. Şuradaki su birikintisini toprakla doldur. Bu çubukları da tam şuraya yerleştir.

O zaman karıncalar senin istediğin yerden geçerler.

Atatürk'ün söylediklerini yapınca, karıncalar, köprüden geçmeye başladılar.

Atatürk:

- Karıncalar için, zaman ve çalışmak çok önemlidir. Başarılı olabilmek için, sen de kısa, güvenli ve yararlı yolları seçmelisin, dedi.

Mustafa ÖZDEMİR

SÖZ VARLIĞIMIZ

- **ATATÜRK:** Türk halkının babası.
- **Müddet:** Süre.
- **Güvenli:** Güven verici, emniyetli.

DÜŞÜNELİM - CEVAPLAYALIM

- Atatürk, evine dönerken kimi gördü ve ne yaptı?
- Atatürk, çocuğa neler söyledi?
- Atatürk, çocuğa hangi öğütleri verdi?

ATATÜRK'Ü ÖĞRENİYORUM

Atatürk bin sekiz yüz seksen bir yılında Selanik'te doğdu. Doğduğunda ona Mustafa adını verdiler. Annesinin adı Zübeyde Hanım, babasının adı Ali Rıza Efendidir. Atatürk, vatani ve milleti için çok çalıştı. Cumhuriyeti kurdu.

Atatürk 10 Kasım bin dokuz yüz otuz sekizde İstanbul'da Dolmabahçe Sarayında öldü.

O şimdi Türk milletinin kalbinde yaşıyor.

ATATÜRK'Ü ANIŞ

Düşmanların elinden,
Bizi kurtaran sensin.
Bu vatanı yeniden,
Özenle kuran sensin.

Adını küçük büyük,
Anıyoruz her zaman.
Adı büyük Atatürk,
Anlı şanlı kahraman.

Mehmet Necati ÖNGAY

SÖZ VARLIĞIMIZ

- **Özen:** Bir işin elden geldiğince iyi olmasına çabalama.
- **Anlı Şanlı:** Tanınmış, ünlü, yüce, ulu, büyük.

ETKİNLİK

Şiiri ezbere öğreniniz. Gelecek derste arkadaşlarınıza söyleyiniz. Söylerken ses tonuna, ses hızına (tempoya) dikkat ediniz. Şiiri böyle söylerseniz arkadaşlarınız tarafından alkışla ödüllendirileceksiniz.

RESİM DERSİ

Ceyda ve Canan aynı sırada oturuyorlardı. Bir gün resim dersindeydiler. Ceyda boya kalemlerini evde unutmuştu. Önce üzüldü. Sonra arkadaşına dönüp:

- Canan, boya kalemlerimi evde unutmuşum. Seninkileri kullanabilir miyim, diye sordu.

Canan:

- Olmaz. Sonra hemen biter boyalarım, dedi.

Ceyda çok ama çok üzüldü. Ağlamaya başladı. Öğretmeni hemen Ceyda'nın yanına geldi:

- Ne oldu güzel kızım, diye sordu.

Ceyda bir şey diyemedi. Onun yerine Canan cevap verdi:

- Boya kalemlerini evde unutmuş. Onun için ağlıyor, dedi.

Öğretmeni, Ceyda'nın saçlarını okşayarak:

- Üzülme kızım, dedi.

Öğretmen hemen gitti. Çekmecesini açtı. Bir kutu boya kalemi aldı.

Boya kalemlerini Ceyda'ya verdi. Ceyda:

- Teşekkür ederim öğretmenim, dedi.

Gülten DAYIOĞLU

SÖZ VARLIĞIMIZ

➤ **Çekmece:** Masa, dolap vb. şeylerin dışarıya çekilen bölümü.

DÜŞÜNELİM - CEVAPLAYALIM

- Canan'ın davranışı doğru mu? Neden?
- Ceyda, bu olaydan sonra Canan'a nasıl davranır? Neden?

BEN OLSAYDIM NASIL DAVRANIRDIM?

- Canan'ın yerinde siz olsaydınız nasıl davranırdınız? Neden?

ANLATALIM

- Siz, arkadaşlarınızla yardımlaşıyor musunuz?
- Birbirinize nasıl yardım ediyorsunuz? Anlatınız.

ÖĞRENELİM

- **Hikayelerde** (öykülerde) bir yer, zaman ve kişi ya da kişiler bulunur.

HİKAYE HARİTASI OLUŞTURALIM

Okuduğunuz hikayeye göre aşağıdaki haritayı tamamlayınız.

Ana kahraman
.....
.....
.....

Diğer Kahramanlar
.....
.....
.....

Hikayenin adı
.....
.....
.....

Yer
.....
.....
.....

Zaman
.....
.....
.....

ERİK ÇEKİRDEKLERİ

Vanya'nın annesi o gün erik almıştı. Erikleri tabağa boşalttı. Yemek masasının üzerine koydu. Vanya o güne kadar hiç erik yememişti. Eriklerden gözlerini ayıramıyordu. Çünkü eriklerin tadını merak ediyordu. Sonunda dayanamadı, eriklerden birini ağzına atıverdi.

Akşam yemeği yenildikten sonra sıra eriklere geldi. Anne tabaktaki erikleri saydı. Bir tanesi eksikti. Durumu babaya haber verdi. Baba:

- Çocuklar hanginiz erik yedi? diye sordu.

Vanya ve diğer çocuklar:

- Biz yemedik, dediler.

Bu yanıt karşısında baba:

- İçinizden biri habersiz erik yedi. O kim ise durumu tehlikede. Çünkü eriklerin içinde küçük taşlar vardır. Bu taşları yiyen kişi ertesi gün mutlaka ölür.

Vanya korkudan titremeye başladı ve:

- Ama ben içindeki taşı pencereden attım, dedi.

Bu söz üzerine herkes kahkahalarla güldü.

Lev TOLSTOY

SÖZ VARLIĞIMIZ

➤ Yanıt: Cevap.

DÜŞÜNELİM - CEVAPLAYALIM

- Vanya'nın annesi aldığı erikleri ne yapıyor?
- Eriklerin eksik olduğunu anlayan anne ne yapıyor?
- Vanya'nın korkmasının sebebi nedir?
- Vanya'nın davranışını doğru buluyor musunuz?

TEKERLEME

Armudu kestim,
Tavana astım,
Şıp dedi düştü,
Kargalar uçtu.
Annem yoğurt getirdi.
Kedi burnunu batırdı.
O kediyi ne yapmalı?
Minareden atmalı.
Minarede kuş var,
Çocuğun cebinde,
Türlü türlü yemiş var.

TEKERLEME

Küçük dostum gelsene,
Ellerini versene.
Ellerimizle şap, şap, şap.
Ayaklarımızla rap, rap, rap.
Bir söyle, bir böyle,
Dans edelim seninle.

FIKRA

KOŞUYORMUŞ

İşe yetişmek için çimenlerin üzerinden koşan Temel'i park bekçisi uyarır:

- Tabelayı görmüyor musun be adam?

Çimenlerde yürümeyiniz, diye yazıyor.

- Ben de zaten yürümüyorum ki, koşuyorum.....

Ön Hazırlık

- En yakın arkadaşınız kimdir?
- Nasıl arkadaş oldunuz?

ARKADAŞ EDİNMEK ZOR MU?

Ayla ile Okan kardeşirler. Aynı okula gidiyorlardı. Ayla neşeli, konuşkan, güler yüzlü bir çocuktü. Okan tersine, somurtkandı.

Okan'ın sessizliği ve somurtkanlığı, arkadaş edinmesine engel oluyordu. Ablasına çok kızılıyordu. Onların istemediğini açıkça belirtiyordu. Bu durum ablasını çok üzüyordu.

Anne ne yapacağını şaşırımıştı:

- Ablanın arkadaşlarına neden kötü davranılıyorsun? Eve gelen konuklara kabalık etmek ayıptır. Neden yapıyorsun bunu:

Ayla dayanamadı:

- Arkadaşlarımı kıskanılıyor. Kendisinin tek bir arkadaşılı yok. O yüzden...

Anne:

- Senin hiç arkadaşın yok mu?

Ayla atladı:

- Yok anne. Teneffüste hep tek başına duruyor.

Anne, oğluna döndü:

- Neden kimseyle arkadaş olmuyorsun oğlum?

- Kimse benimle arkadaş olmak istemiyor ki? Bunları söylerken

Okan'ın gözlerinden yaşlar boşandı.

Ayla sözünü sürdürdü:

- Kardeşim onlara sokulmuyor. İstiyor ki onlar yanına gelsinler.

Anne, Okan'a döndü.

- Oğlum, kimse kimseye gel arkadaşlık edelim der mi? Sen, onlarla arkadaş olmak istediğinde belli etmelisin. Aralarına katılmalısın.

Onlarla konuşmalısın. Onlara oyunlar önermelisin.

Okan, annesinin öğütlerini sessizce dinledi. Sonra odasına gitti. Aradan bir hafta geçti. Okan yanında sevimli bir çocukla geldi eve.

Annesi önce pek şaşırıldı:

- Bu çocuk kim oğlum, diye sordu.

Okan, annesine gururla yanıtladı:

- Arkadaşım Murat.

Gülten DAYIOĞLU

SÖZ VARLIĞIMIZ

- **Somurtkan:** Asık suratlı.
- **Sürdürmek:** Devam ettirmek.

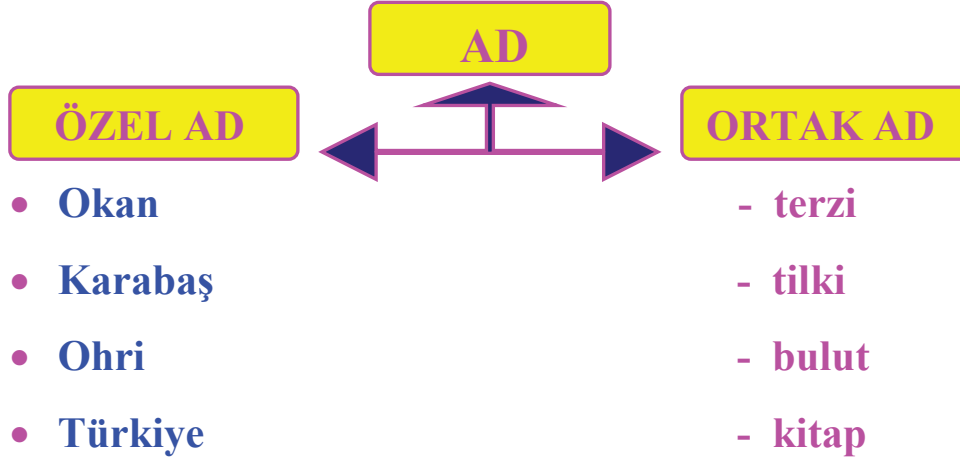
DÜŞÜNELİM - CEVAPLAYALIM

- Ayla nasıl bir çocuktur?
- Okan'ın arkadaş edinmesine engel olan neydi?
- Ablasının arkadaşlarına neden kötü davranıyordu?
- Annesi Okan'a hangi öğütleri verdi?
- Okan arkadaş edindi mi?

TARTIŞALIM

- Arkadaşınızla birlikte neler yapıyorsunuz?
- Arkadaş edinmek sizce zor mu? Tartışınız.

DİLİMİZİ ÖĞRENELİM

UNUTMA

Özel adlar; insanlara, hayvanlara, kentlere, ülkelere kısaca eşi ve benzeri olmayan tüm varlıklara verilen adlardır.

UNUTMA

Ortak adlar; aynı cinsten varlıklara verilen adlardır.

Ön Hazırlık

- Gökyüzünü izliyor musunuz? Neler görüyorsunuz?
- Bulutların şekli nasıldır?
- Geceleri bulutları görebiliyor musunuz?

AYLA'NIN BULUT OYUNU

Gökyüzünde bulutlar uçuyordu. Güneş bembeyaz bulutların arasında süzülüyordu. Ayla odasından çıkıp balkona koştu. Bulutları seyrederken kendi kendine konuşmaya başladı.

Şu bulut sarı deveye benziyor. Yanındaki beş kanatlı bir kuş... İşte bir kuzu sürüsü....

Ardında kocaman kardan adam... Bulutlar uçurken gözlerini bulutlardan ayırmak istemiyordu. Yanına gelen ablasına:

- Şu bulutu kaçıрма, dedi. Aç gözlerini iyice. Peri kızına benziyor...

Ablası:

- Sen hayal görüyorsun dedi.

Ayla:

- Hiç de öyle değil... Büyükler çok dikkatsiz oluyor, dedi.

Bir süre sonra ortalığı sis kapladı. İncecik yağmur yağıyordu. Artık Ayla'nın bulut oyunu sona ermişti.

Ayla çok üzüldü. Ablası onu kucağına aldı. Sıkıca sardı.

Yanağından öptü. Sonra yatağına götürdü. Saçlarını okşadı. Ablası masal anlatırken Ayla uyuyakaldı. Uykusunda güzel rüyalar gördü.

Mustafa Ruhi ŞİRİN

SÖZ VARLIĞIMIZ

- **Süzülmek:** Sessiz, gizlice ve kayıyormuş gibi yürümek.
- **Sis:** Bulutların çok alçalarak yeryüzüne kadar inmesiyle oluşan duman.

DÜŞÜNELİM - CEVAPLAYALIM

- Ayla bulutları neye benzetiyor?
- Ayla yanına gelen ablasına ne söylüyor?
- Ayla'nın bulut oyunu neden sona eriyor?

ARAŞTIRALIM

- Bulutlar nasıl meydana gelir?

RÜYAM

Atladım bir buluta,
Haydi, dedim rüzgara.
Aldı, götürdü beni,
Gökteki yıldızlara.

Gökkuşağına vardım,
Renginden biraz aldım,
Bulutlar kararmıştı,
Süt maviye boyadım.

Niye öyle çok şaşkın,
Hayretle bakakaldın.
Ben rüyamı anlattım,
Yoksa gerçek mi sandın?

Tezcan ÖZBAY

DÜŞÜNELİM - CEVAPLAYALIM

Bulutlarda gezebilmek mümkün olabilir mi?

Ön Hazırlık

- En çok sevdiğiniz oyuncaklar hangileridir?
- Oyuncaklarınızın neyden, nasıl ve kimin tarafından yapıldığını merak ediyor musunuz?
- Yeni buluşlar hayatımızı nasıl kolaylaştırıyor? Tartışınız.

YENİ BİR BULUŞ, YENİ BİR DÜNYA

Çocuklar yaramazlık yapabilirler. Yaramazlık bir anlamda buluş yapmaktır. Ama büyüklerin çoğu böyle düşünmezler.

Çocuklar meraklıdırlar. Bir oyuncak arabanın tekerini sökebilirler. Oyuncak trenin içini açabilirler. Bunları yaparken bir şeyler öğrenirler.

Çocukların bu yaramazlıkları büyüklerini kızdırabilir. Çünkü çocukların tehlikeler konusunda büyükler kadar bilgileri yoktur.

Çocuklar yaramazlık sırasında yeni bir buluş yapabilirler. Doğru olan, merak ettiklerini önce büyüklerine sormalıdırlar. Büyüklerinden

yardım alarak buluşların denenmesi güzel sonuçlar verir.

Çocukların yeni bilgiler öğrenmesini sağlar.

Bir arabanın içinde ne olduğunu çok merak ediyorsanız bunu ailenize söyleyin. Büyükler oyuncak arabanızı sökmenize izin vermeyebilirler. Ama gerçek bir arabayı incelemenizi sağlarlar. Böylece merak ettiklerimize cevap verebilirler. Bu daha heyecanlı olur.

Dergi, kitap ve ansiklopediler de bilgi edinmenizi sağlar. Bilgisayardan da merak ettiklerinizi öğrenebilirsiniz.

Yeni buluşlar yapmak istiyorsanız araştırmacı olun. Merak ettiklerinizi büyüklerinize sorun. Kitapları karıştırın. Bilgi edinmeye çalışın.

Tuğba CAN

SÖZ VARLIĞIMIZ

➤ **Buluş:** İlk defa yeni bir şey yaratma, icat etme.

DÜŞÜNELİM CEVAPLAYALIM

- Evde ve çevrenizde hangi davranışlarınız yaramazlık olarak görülüyor?
- Ebeveynler çocuklarının yaptıkları hangi yaramazlıklara kızarlar?
- Merak ettiğiniz bir şeyi öğrenmek için büyüklerinizden yardım ister misiniz?
- Çocukların yaramazlıklarının hepsi buluş sayılır mı? Neden?
- Anne, baba, öğretmen ve senden büyük olanlardan madda öğrenmek istediklerinizi başka nerden öğrenebilirsiniz?

Ön Hazırlık

- Ayı ne yer?
- Hangi hayvan neyle beslenir?

ORMAN TÜRLÜSÜ

Küçük ayı Tonton, yalnız yemek yemekten sıkılmıştı. Arkadaşlarını yemeğe çağırmaya karar verdi. Tavşan ve kaplumbağa buna çok sevindiler. Karga ile sincap da bu sevince katıldılar.

Şimdi Tonton'un bir derdi vardı. Ne pişireceğine karar veremiyordu.

“Kaplumbağa fıstık yemez, çünkü dişleri yok. Karga ise ot yemez.” diye düşündü.

“Sincap havuç yer mi acaba?” diye kendi kendine sordu. Daha sonra “Hiç sanmam.” dedi.

“Tavşan da mısır yemez. Bana kalsa et yemeği yaparım. Off! Ben şimdi ne pişireceğim?”

Yemek günü, Tonton'un evinden güzel kokular geliyordu. Tonton “Orman türüsü” yapmıştı. Bir tencere dolusu et, ot ve havuç pişirmişti. Yemeği, mısır ve fıstık taneleriyle süslemişti. Böylece her arkadaşı, sevdiği yiyecekten yiyebilecekti. Herkes, sevinçle yemeğini yedi. O günden sonra Tonton'un türüsü, ormanda çok sevildi.

Serpil URAL

DÜŞÜNELİM - CEVAPLAYALIM

- Tonton, arkadaşlarını niçin yemeğe çağırıyor?
- Tonton yemeğe kimleri çağırıyor?
- Tonton niçin üzülüyor?
- Tonton, yemeğe neler koyuyor?

Üzüm üzümüne baka baka kararır.

İşleyen iğne ışıldar.

Bir elin nesi var iki elin sesi var.

Yalanın ayakları kısadır.

Ne ekersen onu biçersin.

Parayı veren düdüğü çalar.

Gülme komşuna gelir başına.

Ön Hazırlık

- Ormanda hangi ağaçlar yetişir?
- Çam ağacı nasıl bir ağaçtır?

ÇAM AĞACININ ÖYKÜSÜ

Sonbaharda havalar soğumuştü. Göçmen kuşlar sıcak ülkelere gitmişlerdi. Yalnız kanadı kırılmış bir kırlangıç uçup gidememişti. Titriyor, barınacak bir yer arıyordu. Ormandaki ağaçlara gitti.

- Ne olur, dallarınız arasında bana bir yer verin, dedi.

Meşe ağacı:

- Sen benim palamutlarımı yersin. Seni barındıramam, dedi.

Çınar ağacı:

- Ben seni barındıramam, dedi.

Öteki ağaçlar da kırlangıcı barındırmak istemediler.

Zavallı kırlangıç barınacak yer bulamıyordu.

Yalnız çam ağacı kırlangıca acıdı:

- Gel benim dallarımda barın, dedi.

Kırlangıç çam ağacının dallarına yerleşti.

Kış yaklaştı. Sert rüzgarlar esti. Bütün ağaçların yaprakları döküldü. Kış, rüzgara seslendi:

- Sakın çam ağacının yapraklarına dokunma. Onun dallarında yaralı kırlangıç barınıyor.

İşte o zamandan beri çam ağacı dört mevsim yeşil kalır. Yaprakları hiç dökülmez.

Mualim NURETTİN

SÖZ VARLIĞIMIZ

➤ **Palamut:** Yapraklarını döken bir ağacın ürünü.

DÜŞÜNELİM - CEVAPLAYALIM

- Kırlangıç neden sıcak ülkelere gidememiş?
- Kırlangıç barınmak için hangi ağaçlara yalvarmış?
- Hangi ağaç yaralı kuşu barındırmış?
- Kış rüzgara ne demiş?
- Çam ağacı neden dört mevsim yeşildir?

DİLİMİZİ ÖĞRENELİM

Aşağıdaki sözcükleri okuyunuz. Bu sözcüklerin birden çok varlığı gösteren durumlarını okuduğunuz metinde bulunuz ve çizgilere yazınız.

kuş

dal

ağaç

ülke

Hatırla: Tekil adların sonlarına **-ler, -lar** ekleri getirilerek çoğul yapılır.

ÖĞRETMENİM

Göz yaşını silmeyi,
Tatlı tatlı gülmeyi,
İnsanları sevmeyi,
Öğrettin öğretmenim.

Açık sözlü olmayı,
Doğruyu aramayı,
Hatır gönül sormayı,
Öğrettin öğretmenim.

Kardeşliği, barışı,
İyilikle yarışını,
Güzelliğe varışını,
Öğrettin öğretmenim.

Emin EKİNCİ

SÖZ VARLIĞIMIZ

- Açık sözlü olma: Düşündüğünü olduğu gibi söyleme.
- Hatır gönül sorma: Bir kimseye nasılsınız diye sorma.

TARTIŞALIM

- Okuduğunuz şiire göre, öğretmen, öğrencilerine neleri öğretmiş?
- Öğretmenler, öğrencilerinin nasıl olmalarını isterler?
- Öğretmenler gününde neler yaptığınızı anlatınız?

TÜRKÇEMİZİ ÖĞRENELİM

❖ Dizelerdeki koyu yazılmış sözlerin sonunda ses benzerliği vardır.

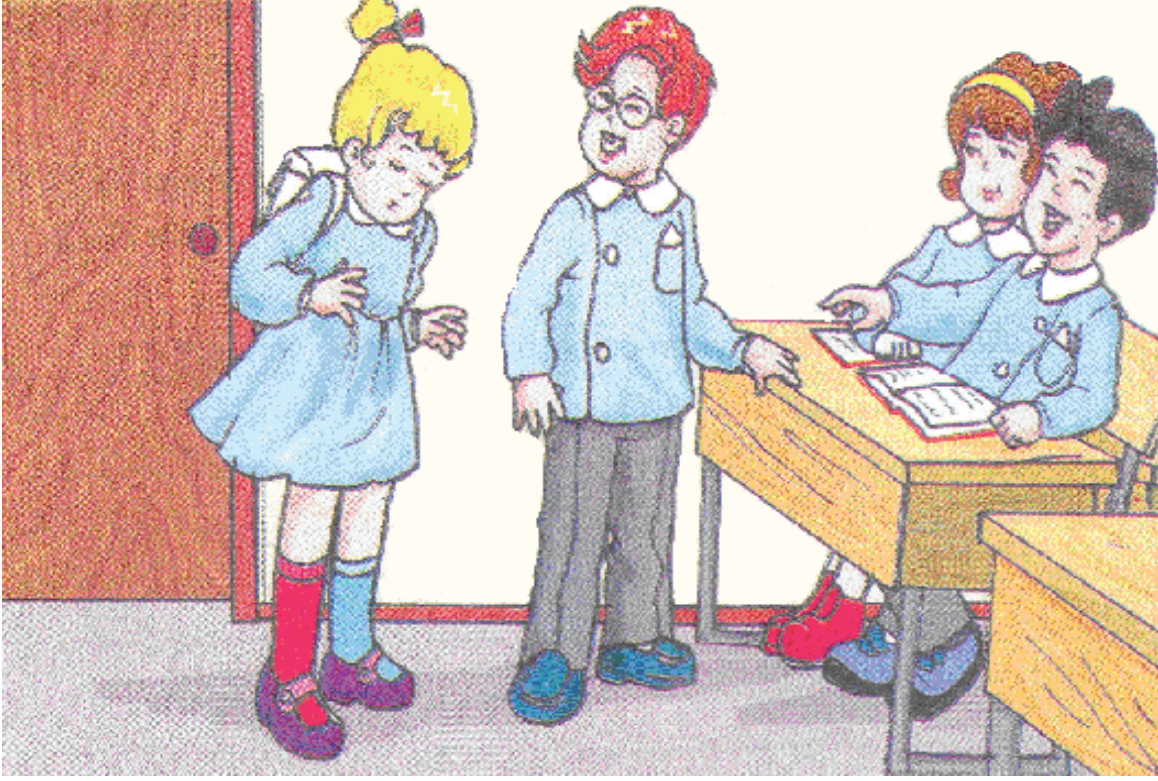
Örnek: silmeyi-gülmeyi-sevmeyi; barışı-varışı-yarışı

En az iki dizenin sonunda görülen ses benzerliğine **kafiye** denir.

Kafiye, anlamı ayrı, yazılışı aynı iki sözcük arasındaki ses benzerliğidir.

Ön Hazırlık

- Zamanınızı nasıl planlıyorsunuz?
- Bir gününüzü anlatınız.

GÜLÜNECEK ŞEY Mİ

O gün Burcu biraz gecikmişti. Saate baktığında, aklı başından gitti. On dakikası vardı hazırlanmak için. Çabucak giyindi. Kendisini, soluk soluğa kapının önüne attı. O anda araba geldi.

Burcu, sınıfa girdiğinde, arkadaşları bir ağızdan gülmeye başladılar. Burcu önce aldırmadı. Ama, arkadaşları ona bakıp bakıp gülmeyi sürdürüyorlardı. Canı sıkıldı.

- Ne diye bana bakıp bakıp gülüyorsunuz?

Arkadaşlarından biri:

- Elbette, dedi. İki renkli çorabınla öyle gülünçsün ki!...

Burcu eğilip çoraplarına baktı. Yüzü kıpkırmızı oldu.

Gerçekten dizlerine kadar uzanan çorapların biri kırmızı, öteki maviydi. O sırada öğretmen geldi. Burcu ayağa kalktı. Arkadaşları yeniden gülmeye başladılar.

Öğretmen, sınıfın durumundan bir gariplik olduğunu sezinledi. Öğrencilere döndü. “Ne oluyor?” gibilerinden başını iki yana salladı. Pelin, olanları bir solukta anlattı. Öğretmen, ister istemez eğilip Burcu’nun çoraplarına baktı. Sevecenlikle gülümsedi.

- Çorapları değişik renklerde diye Burcu’ya gülenler, ayıp etmişler.

Böyle bir yanlışlık herkesin başına gelebilir. Siz, geleceğinize, onu kardeşçe uyarabilirdiniz. Arkadaşlığa bu yakışır. Acele ve telaş, insanı böyle yanlış işlere sürüklüyor, dedi.

Gülten DAYIOĞLU

SÖZ VARLIĞIMIZ

- **Garip:** Acayip.
- **Uyarmak:** Görevini gereği gibi yapmayan kimseye nasıl davranması gerektiğini hatırlatmak.

DÜŞÜNELİM - CEVAPLAYALIM

- Arkadaşları Burcu’ya neden gülmüş?
- Burcu kendini nasıl hissetmiş?
- Öğretmenin davranışını nasıl buluyorsunuz?

TARTIŞALIM

- Zamanınızı nasıl planlıyorsunuz?

ÖDEV

Kendinize ait bir haftalık çalışma planı hazırlayınız.

Ön Hazırlık

- Sağlığımızı korumak için nelere dikkat etmeliyiz?

MİKROBUN ETTİKLERİ

Bir mikrop, yaşadığı çöplerin arasından dışarı baktı. Etrafına bakınırken sokakta oynayan çocukların topu çöplüğe geldi. Mikrop hemen topun üzerine çıkıverdi. Çöplüğe kaçan topu almaya Ahmet geldi. Mikrop, topum üzerinden Ahmet'in eline geçti.

Ahmet eve döndüğünde, ellerini yıkamadan yemeğe oturdu. Mikrop da yediği ekmeğe geçerek ağzından içeri girdi.

O gece Ahmet çok hastalandı. Babası bir doktor çağırdı. Ahmet'i muayene eden doktor şaşkınlıkla babasına döndü: Bana oğlunuzun okulda aşı olduğunu söylemişsiniz. Nasıl oldu da bu kadar hastalandı, anlayamadım, dedi.

Ahmet, ağlayarak söze karıştı: Ben annelere söylemedim, aşı günü okuldan kaçmışım. Çünkü iğneden korkarım, dedi.

Doktor: Bir iğneden kaçayım derken, on iki iğne alman gerekecek. Ayrıca şu ilaçları da içeceksin, dedi.

Mikrop, Ahmet'in içinde oturuyordu. İğne ve ilaçları duyunca çok korktu. Ahmet'in ilk hapşırmasıyla birlikte mikrop kendini dışarı attı. Mikroptan kurtulan Ahmet de yavaş yavaş iyileşmeye başladı.

Serpil URAL

SÖZ VARLIĞIMIZ

- **İlaç:** Bir hastalığı iyileştirmek ya da önlemek için kullanılan madde.
- **Mikrop:** Hastalıklara yol açan canlı.
- **Muayene etmek:** Bir kişinin hasta olup olmadığını araştırmak.

DÜŞÜNELİM - CEVAPLAYALIM

Kış mevsiminde soğuklarla birlikte hastalıklar da artar. Bu hastalıkların çoğu bulaşıcıdır. Bulaşıcı hastalıkları mikroplar yapar.

- Okuduğunuz yazıdaki mikrop nerede yaşıyor?
- Yazıda, Ahmet'in hangi davranışları yanlışdır?
- Mikrop, Ahmet'in eline nasıl geçiyor?
- Ahmet niçin hastalanıyor?
- Doktorun şaşırmasının sebebi nedir?
- Mikrop, Ahmet'in vücudundan niçin çıkıyor?

TARTIŞALIM

- Bulaşıcı çocuk hastalıkları hangileridir?
- Hastalıklardan korunmak için neler yapmalıyız?

TEMİZ ÇOCUK

Elim temiz, yüzüm temiz,
Saçım, başım, üstüm temiz.
Siz de olun benim gibi,
Sağlam kalmak isterseniz.

Temiz olan sağlam olur.
Vücudunu iyi korur.
Benim gibi hastalığa,
Her mevsimde karşı durur.

İsmail Hakkı TALAS

ANLATALIM - YAZALIM

Aşağıdaki resimleri inceleyiniz.

Gördüklerinizi resimler arasında bağlantı kurarak yazı yazınız.

Ön Hazırlık

➤ “Aç gözlü olmak” ne demektir?

LEYLEK

Leylek, bütün gününü avlamak ve yiyecek aramakla geçirmiş. Ama yiyecek hiçbir şey bulamamış. Akşama doğru, suyu pırıl pırıl küçük bir göle gelmiş. Hemen suya girip avını beklemeye başlamış. Çok sürmeden de bir balık yakalamış. Ağzında balıkla uçarken, balık konuşmaya başlamış:

“Beni yakalamakla aptallık ettin. Ben minicik bir balığım. Benimle karnını doyuramazsın. Oysa gölde kocaman balıklar var. Bırak beni, git büyük balıkları avla.” demiş.

Leylek, balığın sözlerine inanmış.

“Peki,” demiş. Gagasını açıp balığı sulara bırakmış. Sonra geri dönüp büyük bir balık aramaya başlamış. Ama bir türlü bulamamış. Sonunda akşam olmuş.

Leylek kendi kendine:

“Ah, oh!” demiş. “Ne yaptım da o balığı bıraktım. O, bugün beni doyurur, yarına bile kalırdı.” demiş.

Onu duyan küçük kuş gülmüş:

“Elbette, kaçan balık büyük olur. Bu sana ders olsun. Bir daha elindeki ile yetinmeyi öğren, aç gözlülük yapma!” demiş.

Nurdan TÜZÜNER

SÖZ VARLIĞIMIZ

➤ **Pırlıl pırlıl: Çok temiz.**

DÜŞÜNELİM - CEVAPLAYALIM

- Leylek, bütün gününü ne yaparak geçiriyor?
- Balık, leyleğe neler söylüyor?
- Leylek balığı bıraktığı için üzülüyor mu? Niçin?
- Küçük kuş, leyleğe neler söylüyor?
- Okuduğunuz yazıda ne anlatılmak isteniyor? Bunu yazının son bölümünü okuyarak anlayacaksınız.

TARTIŞALIM

- Sahip olduğumuz şeylerle yetinmek doğru mudur? Niçin?
- Sınıfta tartışınız.

Ön Hazırlık

- Tiyatroya hiç gittiniz mi?
- Tiyatroda hangi oyunu veya oyunları seyrettiniz?
- Tiyatro izlerken hangi görgü kurallarına uymalıyız?

TİYATRO

Tiyatro, olayların seyirci önünde canlandırılmasıdır.

Tiyatro ilk insanla başlar. İlk insan kuş, balık avlamıştır. Meyveleri, yaprakları toplamıştır. Nehirleri aşmak için sal yapmıştır. Yani doğa ile mücadele etmiştir. Doğaya üstünlük sağlamak istemiştir. Bu üstünlüğü danslarla kutlamıştır. Sonra bunu eğlenceye dönüştürmüştür.

İşte ilk tiyatro böyle başlamış, zamanla da gelişmiştir.

Tiyatro bir okuldur. Göze, kulağa, ruha ve duygulara seslenir. Toplumu eğlendirir, dinlendirir ve eğitir. Bize yeni davranışlar kazandırır. Toplumlara ortak yaşamın kurallarını anlatır.

Tiyatro çeşitleri vardır. Okul tiyatrosu, çocuk tiyatrosu, şehir tiyatrosu, devlet tiyatrosu gibi.

Okul tiyatrosunun yararları çoktur. Topluluk önünde rahatça konuşmamızı sağlar.

Düşünmemizi kolaylaştırır. Güzellik duygusunu güçlendirir. İnsanı yakından tanıtır. Bize dostluk ve dayanışma bilinci verir.

Tiyatro toplumun sorunlarını inceler. Sorunlara çözüm bulur.

Tiyatro bir okuldur.

Kazim SAYMALI

DÜŞÜNELİM - CEVAPLAYALIM

- Tiyatro nasıl ortaya çıkmıştır?
- Tiyatronun çeşitleri nelerdir?
- Tiyatro bize neler kazandırır?

ÖĞRENELİM

- ❖ **Sahne:** Tiyatro oyunu, müzik ve gösterilerin yapıldığı yer.
- ❖ **Kostüm:** Sinema ve tiyatrodaki rol gereği giyilen kıyafet.
- ❖ **Perde:** Sahnedeki perdenin açılmasıyla başlayıp, kapanmasıyla biten bölüm.

Yaşadığın yerde tiyatro var mıdır?
Varsa adını biliyor musunuz?

GÜZEL TÜRKÇEM

Ana,
Sütüm,
Bal çanağım,
Sensin benim dayanağım.

Ana,
Dilim,
Güzel Türkçem,
Bin çiçekli renkli bahçem.

Ana,
Dilim,
İlk adımım,
İlk kalemim, ilk defterim, okul çantam.

Ana,
Dilim,
Ana sesim,
Bu koskoca dünyada,
Beni sen Türk edensin.

İbrahim MİNNETOĞLU

SÖZ VARLIĞIMIZ

- **Dayanak:** Yardım edici, güç verici, destek.
- **Ata:** Baba, dede, büyük babalardan her biri.

TARTIŞALIM

- Şair, Türkçeyi ana sütüne, bal çanağına benzetiyor. Niçin?
- Ana dilimiz nedir?

ÖĞRENELİM

- ❖ Her ulusun konuştuğu bir dili vardır. Bizim ana dilimiz Türkçe'dir.
- ❖ Ülkemizde, 21 Aralık Türkçe Eğitim Günü olarak kutlanmaktadır.

Ön Hazırlık

- Okul deyince aklınıza gelen üç kelimeyi söyleyiniz?

OKULUM

Ne kadar seviyorum,
Okulumu bir bilsen...
Okul kadar güzel yer,
Düşünemiyorum ben.

Benim gibi her çocuk,
Okulunu sevmeli,
Derslerini çalışıp,
Kitaplarını övmeli.

Okulum, ah okulum!
Bilgi sağlık yuvası...
Kaynıyor damarımda,
Okulumun havası.

Mevlüt KAPLAN

DÜŞÜNELİM - CEVAPLAYALIM

- Okulunuzu seviyor musunuz? Neden?
- Okul bize neler öğretir?
- Okulunuzun kuruluş tarihini öğreniniz?

Ön Hazırlık

- Okula niçin gidiyoruz?
- Okulda okuma-yazma dışında neler öğreniyoruz?

KELOĞLAN OKULA GİDİYOR

Bir varmış bir yokmuş. Bir Keloğlan varmış. Keloğlan kırlarda gezip tozmayı, oynamayı çok severmiş.

Keloğlan'ın bütün arkadaşları okula gidiyorlarmış. Ama Keloğlan okula gitmek istemiyormuş. “Okulda benim canım sıkılır. Kırlarda gezip oynamaktan daha hoş şey mi olur?” diye düşünüyormuş.

Keloğlan bir gün yine kırlara çıkmış. Gezip dolaşırken bir çitin üstünde “**DİKKAT! YENİ BOYANDI**” diye bir yazı varmış. Ama Keloğlan okula gitmediği için okuma-yazma bilmiyormuş. Çitin üstüne oturmuş, üstü başı yağlı boya olmuş.

Ertesi günü evlerindeki posta kutusunun üstünde bir kağıdın durduğunu görmüş. “Herhalde bu kağıtta da **YENİ BOYANDI** yazıyor. Dokunup da üstümü kirletmeyeyim, demiş ve kutuya elini bile sürmemiş.

O gün ellerinde yiyecek sepetleriyle kır gezintisine giden arkadaşlarını görmüş. Çocuklar bir süre sonra ağaçların altında uygun bir yer bulup oturmuşlar. Yiyecek sepetlerinden türlü türlü yiyecekler çıkarıp yemeye başlamışlar. Keloğlan bir ağacın arkasına gizlenmiş, onları izlemeye başlamış. Kendisini unuttukları için büyük bir üzüntüye kapılmış ve ağlamaya başlamış.

Arkadaşları ağlamakta olan Keloğlan’ı görmüşler. Kalkıp yanına gitmişler. “Neden ağlıyorsun?” diye sormuşlar.

Keloğlan:

“Beni kimse çağırmadı da ondan ağlıyorum,” demiş.

Çocuklardan biri:

“Nasıl olur,” demiş, “Biz seni davet ettik. Davetiyeyi posta kutusuna ben kendi elimle koydum!”

Keloğlan: “İyi ama ben o kağıtta **YENİ BOYANDI** yazdığını sanmıştım. Ah, meğer okula gitmemekle, okuma yazma öğrenmemekle ne kadar yalınış bir iş yapmışım. Yarın ben de sizinle okula geleceğim.” demiş.

Gerçekten de ertesi günü okula gitmiş. Okulunu ve öğretmenini çok sevmiş. Çalışkan bir öğrenci olmuş.

Olcay GÖÇMEN

SÖZ VARLIĞIMIZ

- **Çit:** Birbirinden ayırmak için, komşu, iki tarla, bahçe, bağ arasına ya da yol kıyılarına yerleştirilen bitkisel bölme.

DÜŞÜNELİM – CEVAPLAYALIM (5 N. 1 K)

- Keloğlanın okuyamadığı posta kutusunda **ne** yazdığını zannetmiş?
- Keloğlan, arkadaşlarını **nerede** görmüş?
- Keloğlan **niçin** ağlamaya başlamış?
- Keloğlanın ağladığını **kimler** fark etmiş?
- Keloğlan **ne zaman** okuma yazmanın önemini fark etmiş?
- Keloğlan okula başladığında **nasıl** bir öğrenci olmuş?

TARTIŞALIM

- Okuma yazma bilmeyenler hangi güçlüklerle karşılaşır.
- “Okul bilgi ocağıdır.” atasözünü doğru buluyor musunuz?

Ön Hazırlık

- Yeni yıl için okulunuzda ne gibi hazırlıklar yapıyorsunuz?
- Yeni yılda istekleriniz nelerdir?

YENİ YIL

Günler, haftalar uçtu,
Tam on iki ay geçti,
Yeni bir yıl yaklaştı,
Müjde yeni yıl geldi.

Sevinç, üzüntü gördük
Hem ağladık, hem güldük,
Bir yaş daha büyüdük,
Müjde yeni yıl geldi.

Üzüntüler son bulsun,
Yürekler umut dolsun,
Herkes kutlu olsun,
Müjde yeni yıl geldi.

Reşit KESKİN

DÜŞÜNELİM - CEVAPLAYALIM

- Yeni yıllla birlikte başlayan ayın adı nedir?
- Yeni yılda gerçekleşmesini istediğin dileğin nedir?
Üçüncü bölümde şair dileklerde bulunuyor.
- Bu dilekler hangileridir?

**Bayramlarda veya özel günlerde iyi dilekelerimizi bildirmek için
kutlama kartı ve mektup yazarız.**

Yeni bir yıla girmeden önce tanıdıklarımıza, arkadaşlarımıza ve akrabalarımıza tebrik kartı göndererek onların yeni yılını kutlarız. Yeni yılın bütün sevdiklerimize mutluluk, sağlık ve başarı getirmesini dileriz.

Tebrik kartı rneği

*Sevgili arkadaşım ..... ,
Yeni yılınızı kutlar, sağlık ve mutluluklar dilerim.
Mert şAHİN*

Zarf üzerinin yazılış rneği

*Gün: Mert şAHİN
Merkez Cad. No:7-1
1000 Üsküp
Kuzey Makedonya Cumhuriyeti*

pul

*Sayın
Sevinç MUTLU
Cumhuriyet Mah. No.12/2-1
06670 ankaya Ankara
Türkiye*

Ön Hazırlık

- Kar tanesi eriyince ne olur?

KAR ANLATIYOR

Rengim süt gibi beyazdır, vücudum pamuk kadar yumuşaktır. Bu hale gelinceye kadar başımdan neler geçti, neler...

Dağlarda tatlı tatlı uyuyordum. Güneş eritti, su oldum. Derelerden aktım. Benim gibi eriyen arkadaşlarla birleşerek çoğaldık. Sonunda denize ulaştık.

Güneş bizi ısıttı. Buhar olduk. Gökyüzüne yükseldik. Arkadaşlarla bir araya geldik. Bulut olduk.

Rüzgar bizi sürükledi. Soğuk yerlere gelince donmaya başladık. Rengimiz beyazlaştı. Yeniden kar olmuşuk.

Çocuklar çok sevindiler. Kardan adam yaptılar. Kartopu oynadılar. Her ilkbaharda bu yolculuğa yeniden başlarım.

Ruşen ALAYLIOĞLU

DÜŞÜNELİM - CEVAPLAYALIM

- Kış mevsimine neden çocuklar sevinir?
- Kardan adam nasıl yapılır? Açıklayın.
- Siz en çok hangi mevsime sevinirsiniz? Neden?
- Bu mevsimde en çok neler yapmayı seversiniz?

Ön Hazırlık

- Kış mevsiminin özelliklerini araştıralım.

KIŞ BABA

Veli dayı, bir kulübede yaşarmış. Her kış, aç kalırmış. Kış babaya:
- Bir dahaki yıl, gelmeden önce haber ver. Hazırlık yapayım, demiş.
Mevsimler geçmiş. Yine sonbahar gelmiş. Ağaçların yaprakları dökülmüş. Göçmen kuşlar gitmiş. Soğuk rüzgarlar esmeye başlamış.

Veli dayı:

- Kış babadan haber yok. Kış hazırlıkları için daha erken, demiş.

İlk kar, dağlara yağmış. Veli dayı yine aldırmamış. Karlar yağıp, kulübenin penceresine kadar yükselmiş:

- Hey, Kış baba! Hani gelmeden haber verecektin?

Kış baba:

- Önce soğuk rüzgar oldum, estim. Sonra kar oldum, dağlara yağdım. Sana çoktan haber verdim, demiş.

Veli dayı, başını kaşımış:

- Kış baba haklı demiş.

Çocuk Dergisinden Alınmıştır

SÖZ VARLIğIMIZ

➤ **Kulübe:** Tahta ve odundan yapılmış küçük ev.

DÜşÜNELİM - CEVAPLAYALIM

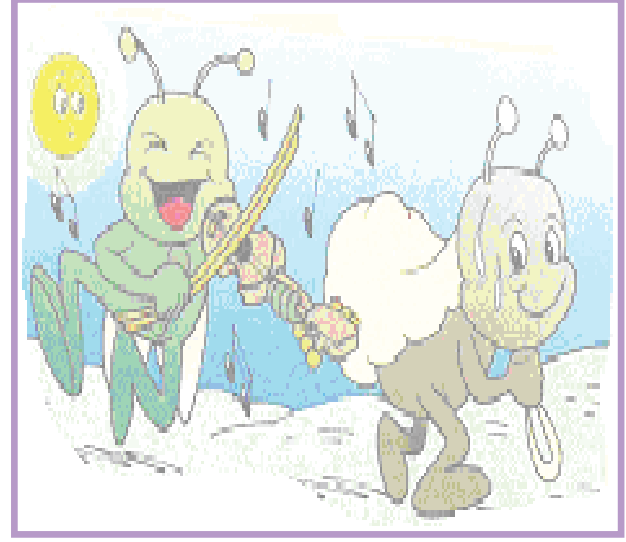
- Veli dayı nerede yaşıyor?
- Veli dayı, kış babadan neler istiyor?
- Veli dayı, kış mevsimine nasıl tepki gösteriyor?
- Kış babanın, Veli dayıya yanıtı ne oluyor?
- İşlerimizi zamanında yapmanın yararları nelerdir?

CIRCIR BÖCEĞİ İLE KARINCA

Circir böceği çaldı saz,
Bütün yaz.

Derken kış da geldi çattı,
Seninkinde şafak attı.
Baktı yok hiç yiyecek,
Ne bir sinek ne bir böcek,
Kalktı karıncaya gitti;
Yandı, yakardı, ah etti.

Üş beş buğdaydan ne çıkar,
Gelecek mevsime kadar,
Birkaç tane borç istedi:
Anlayış gösterin dedi.
Yemin billah ederim,
Eylüle kalmaz öderim.

ETKİNLİK: Sizce okunulan parçanın devamında neler olacak?
Tahmin ediniz.

TAHMİNİM:

ŞİMDİ MASALIN DEVAMINI OKUYUN

İşin kötüsü, karınca,
Borca hiç alışmamıştı.

Bu ricacıya çıkıştı:

- Ne yaptınız yaz boyunca?
- Ne mi yaptım? saz çaldım.
- Ya öyle mi? demek ki siz,
Yazı sazla geçirdiniz.
Şimdi de oynayın biraz.

LA FONTAİNE

KARŞILAŞTIRMA: Tahmininizi masalın devamı ile karşılaştırınız.

SÖZ VARLIĞIMIZ

➤ **Şafak:** Güneş doğmadan önce beliren aydınlık.

DÜŞÜNELİM - CEVAPLAYALIM

- Cırcır böceğinin davranışını doğru buluyor musunuz?
- Doğru buluyorsanız sebebini açıklayınız.
- Siz karıncanın yerinde olsaydınız nasıl davranırdınız?
Sınıfta anlatınız.

Ön Hazırlık

- Neleri yapmaktan hoşlanırsınız? Anlatınız.

TAVŞAN İLE KAPLUMBAĞA

Tavşan bir gün övünmeye başladı. Ona göre en hızlı koşan kendisiydi. Kiminle yarışsa rahatlıkla kazanabilirdi.

- Benimle yarışmak isteyen var mı? Varsa, istediği yarışa hazırım, dedi.

Bu sözler üzerine kaplumbağa:

- Ben yarışmayı kabul ediyorum, dedi.

Tavşan bunu duyunca kahkahalarla güldü:

- Çok güzel şaka yapıyorsun. Yol boyunca senin çevrende dans ederim, dedi.

Kaplumbağa ona şu cevabı verdi:

- Şimdi övünmeyi bırak. Yarışın sonunda görüşürüz.

Yarışın yapılacağı yer belirlendi. Başlama işareti verildi.

Tavşan kendinden son derece emindi. Önce biraz ot yedi. Sonra da alay etmek için “Biraz yatıp uyumalı.” dedi.

Kaplumbağa ise düzgün adımlarla yarışa başladı. Arkadaşıyla alay eden tavşan gerçekten uykuya daldı. Uykudan uyanıp gözlerini açınca şaşırıp kaldı. Kaplumbağa yarışı bitirmek üzereydi. Tavşan ileri atıldı ama kaplumbağa yarışı bitirmişti. Koşmaktan yorulan tavşanın, utancından kaplumbağaya bakacak yüzü kalmamıştı. Tavşana güzel ders veren kaplumbağa şöyle bağırdı.

- Nasılmış? Haklı değil miyim? Senin hızlı koşman neye yararmış, dedi.

Bu masalda, doğal yetenekten çok, devamlı çalışmakla başarı elde edilebileceğini göstermektedir.

İlhan VURAL

SÖZ VARLIĞIMIZ

- **Övünmek:** Kendini başkalarından üstün görme.
- **Yarışmak:** Üstünlüğünü göstermek için birini yenmeye çalışmak.

DÜŞÜNELİM - CEVAPLAYALIM

- Okuduğunuz öykünün kahramanları kimlerdir?
- Tavşan kendisini hangi konuda övüyor?
- Kaplumbağa yarışmayı kabul edince, tavşan neler söylüyor?
- Yarış başlayınca tavşan ne yapıyor?
- Yarışı kim kazanıyor? Niçin?
- Yazının vermek istediği ders nedir? Söyleyiniz.

ANLATALIM

- Kaplumbağa yarışı kazanmak için çaba harcıyor. Çabasının sonucunu yarışı kazanarak alıyor. Sizin de çaba harcayarak başarıya ulaştığınız bir olay var mı? Anlatınız.

Ön Hazırlık

- Güneş ile Ay arasındaki farklılıklar nelerdir?
- Ay'ın görüntüsü her zaman aynı mıdır?

AY İLE GÜNEŞ

Günlerden bir gün Ay, Güneş'e gitmeye karar vermiş. Yıldızlardan bir demet yaprak Güneş'e armağan etmeyi düşünmüş.

Yolda giderken, bir o yıldızdan, bir bu yıldızdan derken, güzel bir demet yapmış.

Bir süre sonra Ay, Güneş'in yanına varmış. Güneş armağanları çok beğenmiş. Gecelerden gündüzlerden söz ettikten sonra Ay geri dönmüş.

Konukluk sırası Güneş'teymiş. Terzisini çağırmış. Ay'a bulutlardan bir elbise yap da onu götüreyim, demiş.

Terzi hemen karşı çıkmış:

-Ben Ay'a elbise dikmem. Çünkü bir gün yusuvarlak oluyor, bir başka gün ise incecik... Nasıl dikeyim? Ya dar gelecek ya bol.

Güneş bir şey diyememiş. Ertesi gün Ay'a gitmiş.

Ay:

- Gökyüzünün hükümdarı, demek bana küçük bir armağan bile getirmedin ha! demiş.

Güneş çok üzülmüş bu sözlere:

- Çok düşündüm. Ama bir şey bulamadım. Eğer istersen benim ışığımı al, süslen onunla, demiş.

Güneş gittikten sonra Ay, bu öneriyi düşünmüş. Önceleri kabullenmek istememiş. Ama sonra canı çektiği zaman kullanmış Güneş'in ışığını.

Arnavutluk Masalı

SÖZ VARLIĞIMIZ

- **Konuluk: Misafirlik.**
- **Öneri: Teklif.**

DÜŞÜNELİM - CEVAPLAYALIM

- Ay, armağan olarak Güneş'e ne götürmüş?
- Güneş, Ay'a gitmeden önce terzisinden ne istemiş?
- Güneş'in terzisi nasıl bir yanıt vermiş?
- Güneş, Ay'a armağan olarak ne vermiş?

TARTIŞALIM

- Ay'ın kendi ışığı var mı?
- Ay, ışığını nereden alır?

Ön Hazırlık

- Hangi durumlarda Kızılay'a ihtiyaç duyabiliriz?

KIZILAY

Kurarsın çadırları,
Sararsın yaraları,
Kırmazsın hataları,
Ne iyisin Kızılay.

Depremlerde, yangında,
Kuraklıkta, savaşta,
Koşan sensin en başta,
Ne iyisin Kızılay.

Ekmeğinle, aşınla,
Doktorunla, ilâcınla,
Yetişirsin imdada,
Ne iyisin Kızılay.

Demir ERDEMİR

DÜŞÜNELİM - CEVAPLAYALIM

- Kızılay hangi durumlarda insanlara yardım eder?
- Yardıma ihtiyacı olanlar için Kızılay neler yapıyor?

TARTIŞALIM

- Kızılay için biz neler yapabiliriz?
- İnsanlar Kızılaya nasıl destek verebilirler?
- Ülkemizde diğer yardım kurumları hangileridir?

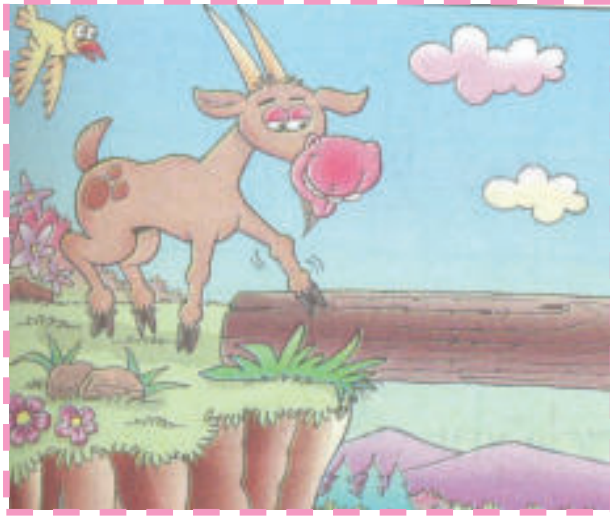

İKİ İNATÇI KEÇİ

Bir keçi kırlarda dolaşmaya çıkmıştı. Yürürken bir derenin kenarına geldi. Derenin karşı kıyısına geçeceği bir köprü gördü. Karşıya geçmek için köprüye yürüdü, birkaç adım attı.

Aynı anda köprü'nün diğer ucunda başka bir keçi daha belirdi. İkisi de köprüyü geçmek için ilerlediler. Yolları bu dar köprü'nün ortasında çakıştı. Karşıya geçmek için birbirlerinden yol istediler.

Ama ikisi de çok inatçıydı. Birbirine yol vermedi. İki inatçı keçi, köprüden önce geçmek için kavgaya tutuştu. Birbirlerine üstünlük sağlamak için toslaşmaya başladılar.

Sonunda olan oldu ikisinin boynuzları birbirine dolandı. Boynuzlarını ayırmak için uğraşırken dengelerini kaybettiler. Birlikte aşağı düştüler. Aşağıdaki azgın sulara kapılıp gittiler.

SÖZ VARLIĞIMIZ

- **Toslaşmak:** Çarpışmak.
- **Dolanmak:** Bir şeyin çevresine sarılmak.

TARTIŞALIM

- Sizce keçiler doğru davranmış mıdır?
- Evet, doğru davranmışlar diyorsanız sebebini açıklayınız.
- İnatçı biri olmak doğru bir şey midir?
- Keçiler geçme problemini nasıl çözebilirlerdi?
- Düşüncelerinizi arkadaşlarınıza açıklayarak beraberce bu konuda tartışınız.

Ön Hazırlık

- En sevdiğiniz masal ve masal kahramanı hangisidir?

MASALLARA NE OLDU

Bir ülkede masallar gitgide azalıyor. Her gün bir ya da birkaç masal yok oluyor. Anneler, babalar çocuklarına, nineler, dedeler torunlarına anlatacak masal bulmakta güçlük çekiyorlardı.

Masallara ne olduğunu kimse bir türlü anlayamıyordu. Herkes çok üzgündü. Sonunda, belediye başkanı halkı topladı:

“Bayanlar, baylar!” diye söze başladı. “Masallarımıza neler olduğunu bilen varsa elini kaldırsın.”

Kimseden çıt çıkmıyordu, kimse ne diyeceğini bilemiyordu. O sırada

küçük bir kız elini kaldırdı.

“Söyle bakalım Pina, ne diyeceksin?” dedi, belediye başkanı.

“Bana kalırsa masallar göçtüler. Onlar çizgi filmlerle karşılaştırılmayan insanların yaşadığı başka bir ülkeye göçtüler!” Pina’dan başka konuşmak isteyen yoktu. Pina konuşmasına devam etti.

“Belki de tatile çıkmışlardır. Belki de gençler evlenmiş, yaşlılar emekliye ayrılmışlardır!”

Pina konuştuğu insanlar, küçük kızın aklına bunca düşüncenin nasıl geldiğine şaşıyorlardı...

“Sakın masalları film yapmak için senaryo haline getirmiş olmasınlar!... ya da biri kötü anlattığı için masallar gücenmiş olmasın!...”

İnsanlar, “Bu kadarı da fazla ama...” diye düşünmeye başladılar. Böylesine bir hayal gücü de çok oluyordu doğrusu...

Sonra ne mi oldu? Sonrasını birlikte bulalım...

Marcello ARGİLLİ

SÖZ VARLIĞIMIZ

- **Senaryo:** Bir tiyatro, sinema gibi eserlerin sahnelerini gösteren yazılı metin.
- **Hayal gücü:** Zihinde canlandırma, düş kurma.

DÜŞÜNELİM - CEVAPLAYALIM

- Anneler, babalar, nineler, dedeler neden masal bulmakta güçlük çekiyorlar?
- Belediye başkanı halkı neden topluyor?
- Masallarla ilgili olarak Pina neler söylüyor?
- Pina konuştuğu insanlar neden şaşırıyorlar?
- Masallara ne olduğunu bulabiliyorlar mı? Niçin?

ÖĞRENELİM

- ❖ **MASAL** - Masaldaki kişilerin, olayların, geçen yerlerin ve belirtilen zamanların gerçekte bir ilgisi yoktur. Hayal ürünleridir. Olağan üstü anlatımlardır.

ETKİNLİK

- ❖ Sevdiğiniz bir masalı arkadaşlarınıza anlatınız.

ÖDEV

- ❖ Bir masal kahramanınıza mektup yazınız.
- ❖ Mektup yazarken nelere dikkat edilmesi gerektiğini hatırlayınız.

SESLER NEREYE GİTTİ?

Ayşegül, erken uyanmış. Evde hiç ses yokmuş. Herkes uyuyormuş. Bahçeden de hiç ses gelmiyormuş.

Ayşegül:

- Her taraf ne kadar sessiz. Sesler nereye gitti acaba? Bütün İstanbul uyuyor mu, demiş.

Ayşegül sessizliği hiç sevmezmiş. Sesleri bulmak istemiş. Tam o sırada Ali uykusunda içini çekmiş. Ayşegül:

- İşte bir ses buldum, demiş.

Ayşegül, az sonra rüzgarın sesini duymuş.

Küçük bir sesizlik olmuş. Tam o sırada Ayşegül'ün anneannesi kalkmış. Çiçekleri sulamak için bahçeye çıkmış. Anneannesinin terliklerinin sesini duymuş:

- Şıpıdık şıpıdık...

Hortumdan akan su:

- Fış... Fış, diye ses çıkarmış. Ayşegül bahçeye çıkmış.
- Oh! Sonunda bütün sesleri buldum, demiş.

Ülker KÖKSAL

OKUDUĞUMUZU CANLANDIRALIM

Arkadaşlarınızla birlikte aşağıdaki seslerin taklidini yapınız.

- * Uykusunda içini çeken Ali'nin çıkardığı ses,
- * Rüzgarın çıkardığı ses,
- * Terliklerin çıkardığı ses,
- * Hortumdan akan suyun çıkardığı ses.

HİKAYE HARİTASI OLUŞTURALIM

Okuduğunuz hikayeye göre aşağıdaki haritayı tamamlayınız.

Ana kahraman

Yer

Hikayenin adı

Olay

ANLATALIM

- Sabahları ilk olarak hangi sesleri duyuyorsunuz?

BİR LİSTE YAPALIM

Çevremde duyduğum seslerden:

Hoslandıklarım:

Hoslanmadıklarım:

ZIPIR BİLMECELER

Niçin elbise satın alırız?

(Bedava vermedikleri için.)

Akrep yelkovana ne demiş?

(Beni takip etmekten vazgeç)

Tavukların bacakları neden kısadır?

(Yumurtaları kırılmasın diye)

İtfaiyeciler neden kırmızı kemer bağlarlar?

(Pantolonları düşmesin diye)

Ayakkabıcıların en çok sevdiği hayvan hangisidir?

(Kırkayak)

Kimin önünde herkes şapkasını çıkarır.

(Berber)

Hangi kale tarihi değildir?

(Futbol kalesi)

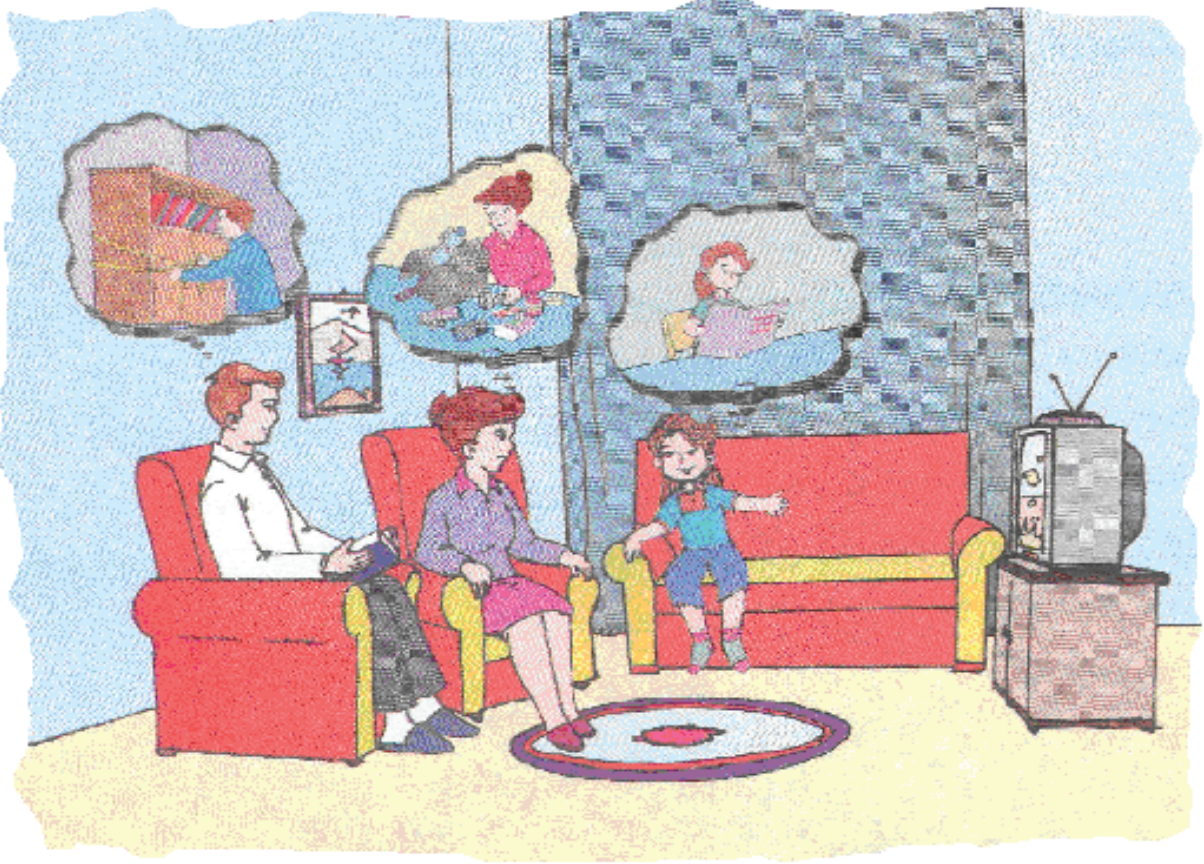
En kibar kuş hangisidir?

(Baykuş)

Ön Hazırlık

- Her televizyon programını izlemek çocuklar için yararlı mıdır?

İSTEKLERİM VAR

- A! Yeter artık, başım döndü. Bir o kanal, bir bu kanal. Durmadan düğümlemlerimle oynayıp açıp kapamanızdan sıkıldım.

- Benim kim olduğumu tahmin ettiniz değil mi?

- Evet, ben televizyonum. Evinizin konuğu. Hatta evinizin gerçek sahibi. Çünkü hepimiz benimlesiniz. Bütün işlerinizi bana göre ayarlıyorsunuz. Hatta bazı zaman ödevlerinizi de ihmal ediyorsunuz. Benimle olmak için yarış ediyorsunuz. Ben de yoruluyorum. Hiç dinlenmeyecek miyim?

Kiminiz beni o kadar yakından izliyorsunuz ki korkuyorum gözleriniz bozulacak. İçinizde beni geç saatlere kadar izleyenleriniz de var. Bu arkadaşlarınız uykusuz kalıyorlar. Vücutları güçsüz düşecek, hastalanacaklar diye korkuyorum. Bundan böyle benim size göre yararlı olduğum programları seyretmenizi istiyorum. Anlaştık mı?

Aysel AYDIN

TARTIŞALIM

- Yukarıda bir televizyonun şikayetlerini okudunuz.
- Sizce televizyon şikayetlerinde haklı mı?
- Bu konudaki düşüncelerinizi söyleyiniz.

ÖĞRENELİM

TELEVİZYON - Ülke ve dünya olayları en çabuk televizyondan izlenir. Televizyonda çok çeşitli programlar yayınlanır.

Bu programlara **TV yayınları** denir.

Televizyon, sesli ve görüntülü bir haberleşme aracıdır.

RADYO - Sesli bir haberleşme aracıdır.

Radyo yayınlarını sadece ses olarak algılarız.

BÜYÜKLERLE TELEVİZYON İZLEMEK

Televizyon izlerken
Babam haberlerde,
Annem yerli sinemada,
Dayım da polisiye dizilerde,
Evdeki herkesin susmasını isterler.
Dedemle ben de,
“Sarı civciv’i” izlerken,
İsteriz bunu.
Siz hangisinde isterseniz,
Bilmiyorum; ama,
Her evin büyüğü bir başka.
Hangi dizide susalım,
Hangi dizide konuşalım,
Biz de şaşırdık vallaha.

Yalvaç URAL

DÜŞÜNELİM - CEVAPLAYALIM

- Çocuğun evinde kimler, hangi televizyon programından hoşlanıyorlar?
  - Çocukla dedesi hangi programı izliyorlar?
  - Çocuk nelere şaşırıyor?
- (Okuduğunuz şiirde hangi yakınlarımızın ve akrabalarımızın adı geçiyor?)

TARTIŞALIM

- Televizyonda hangi çocuk programlarını izliyorsunuz?
- İzlediğiniz bir programı arkadaşlarınıza anlatınız.
- Televizyonu ne zaman izlemeli, ne zaman kapamalıyız?
- Sınıfta tartışalım.

DİLİMİZİ ÖĞRENELİM

sarı cıvcıv – Sarı sözcüğü cıvcivin **rengini** bildiriyor.

zayıf cıvcıv – Zayıf sözcüğü cıvcivin **biçimini** bildiriyor.

üç cıvcıv – Üç sözcüğü cıvcivin **sayısını** bildiriyor.

küçük civ civ – Küçük sözcüğü cıvcivin **durumunu** bildiriyor.

Sıfatlar, varlıkların biçimini, rengini, sayısını ve durumunu bildiren sözcüklerdir.
Sıfatlar (ön adlar), adlardan önce gelir.

KELİME ZİNCİRİ: “Anne” deyince aklınıza gelen dört kelimeyi söyleyiniz.

ANNEYE ARMAĞAN

Orhan bugün de annesini işe giderken kapıda uğurladı, annesi de Orhan’ı alnından öptü, ipek saçlarından okşadı, ayrılırken:

- Nineni dinle, uyu dedi mi, uyu.

Annesi köşeyi dönünceye kadar, Orhan kapıda durdu. Sonra odaya döndü, pencere başına geçti. Düşünceliydi.

Orhan biliyordu ki, bugün kadınların günü, annelerin bayramıdır. Yalnız onun annesinin değil, okula giden bütün çocuklar annelerinin bayramını kutlayacak, kimi sepet, kimi mendil verecekler annelerine. Ya o ne versin annesine? Düşündü, güzel bir iğne, ya da teyzesinin küpeleri gibi bir çift küpe alsa? Fakat avludaki çiçekler daha güzeldi. Onlardan derleyecek, demet yapacak, annesini, elindeki çiçeklerle kapıda

karşılacak, onun bayramını kutlayacak...

Çıkmak istedi, fakat tatlıları pişiren ninesi:

- Hayır, yavrum, uyku vaktin şimdi senin, dedi.

Orhan'ın uykusu yoktu, fakat annesi giderken ona ne demişti?

- "Nineni dinle, uyu dedi mi, uyu" dememiş miydi?

Karyolasına girdi, fakat uyku bir türlü girmiyordu gözlerine. Ne yapsın, nine bir işle dışarıya çıkınca, kalktı, usulcacık kapıdan çıktı, en iyi çiçekleri derledi, demet yaptı, altında sandalyesi kapı önünde oturdu. Annesini bekledi, bekledi, fakat annesi hala gelmiyordu. Orhan böyle beklerken, mart güneşinin ninnisiyle uyuyakaldı, elindeki çiçek demeti kucağına düştü...

Orhan karyolasında uyandı. Gözleriyle çiçek demetini aradı, fakat başucunda büyük bir çikolata gördü. Onu aldı, annesine koştu. Masada, evin en güzel vazosunda, derlediği çiçek demetini gördü. Annesi kollarını açmış, sevinçli ve memnun, onu bekliyordu.

Necati ZEKERİYA

DÜŞÜNELİM - CEVAPLAYALIM

- Orhan, annesinin bayramını kutlamak için ne yapmayı düşünüyormuş?
- Orhan, annesinin Sekiz Martını nasıl kutlamış?

ETKİNLİK

Annenize karşı duygularınızı bir şiirle anlatmaya çalışınız.

ANNECİĞİM

Ne sevimli bir annesin!
Ne tatlıdır senin sesin!
Canım mısın, bilmem nesin?
Benim güzel anneciğim.

Senden yakın kim var bana?
Yüreciğim bağlı sana.
Can bir yana, sen bir yana,
Benim güzel anneciğim.

Gülsem, güler güzel yüzün,
Ağlamamdan alır hüznün...
Senin gecen ve gündüzün,
Benim güzel anneciğim.

Rakım ÇALAPALA

SÖZ VARLIĞIMIZ

➤ Hüzün: Üzüntü.

Şiirin ikinci dÖrtlÖğünü tekrar okuyunuz.

DÖrtlÖkte “Can bir yana sen bir yana” söz Öbeği geçiyor.

Bu söz Öbeğinin anlamını sözlÖkte Öğreniniz.

DÜŞÜNELİM - CEVAPLAYALIM

- Anne sevgisini dile getiren “Anneciğim” Őiirini kim yazmıŐtır?
- Şiir, kaç dÖrtlÖkten oluŐmuŐtur?
- Şiirin beğendiğiniz bir dÖrtlÖğünü Öğrenin.

AŞağıdaki soruların cevaplarını defterinize yazınız.

1. Birinci dÖrtlÖkte ocuk, annesine neler sÖylüyor?
2. İkinci dÖrtlÖkte ocuk, annesine ne soruyor?
3. Anne, gece gÖndüz kiminle ilgileniyor?

TARTIŞALIM

- Annenizi niçin çok seviyorsunuz? Anlatınız.
- Annelerimiz bizim için her Şeyi yaparlar.
- Biz onlar için neler yapmalıyız? Sınıfta tartışınız.

Ön Hazırlık

- Ormanların bizim için faydaları nelerdir?

YURDUMDA

Tohumlar fidana,
Fidanlar ağaca,
Ağaçlar ormana,
Dönmeli yurdumda.

Bir tek dal kırmadan,
Ormansız kalmadan,
Her insan bir fidan,
Dikmeli yurdumda.

Yuvadır kuşlara,
Örtüdür toprağa,
Can verir doğaya
Ormanlar yurdumda.

Mahir DİNÇER

TARTIŞALIM

- Yeşil alanların ve ormanların gittikçe azalması hayatımızı nasıl etkiler?
- Yangından sonra yanan alanların tekrar kazanılması için neler yapılmalıdır?

Ön Hazırlık

- Dün gece rüyanızda neler gördünüz?
- Sizce rüyalar gerçek olabilir mi?

GÜNEŞ NEREYE GİDİYOR?

- Anne, her akşam Güneş nereye gidiyor, diye sordu çocuk.

- Yavrum, hiç merak etme. Güneş yine gelecek. Çünkü Güneş sabahları doğar. Dünya'yı hem aydınlatır hem ısıtır. Akşam olunca da uzaktaki başka çocukları aydınlatmaya ve ısıtmaya gider.

Ama çocuk annesinin anlattıklarıyla yetinmedi. Çünkü çok meraklıydı.

O akşam, ayakkabılarını giydi. Güneş'in peşine düştü. Güneş tepenin arkasına gitmişti. Çocuk tepeye doğru yürüdü. Tepeye geldiğinde alaca karanlık basmıştı. Güneş'i ovanın ötesinde yine gördü, gidiyordu. Kıpkırmızı Güneş'e doğru koştu, koştu ama yetişemedi.

Hava kararmaya devam ediyordu. Çok yorgun düşüp otların arasına sırt üstü uzandı. Biraz sonra üşüdüğünü hissetti ve kalktı.

Gökyüzünde kocaman bir top gibi duran Ay'ı gördü. Etraf gündüz gibi aydınlıktı. Ay birden konuştu.

- Güneş seni bekleyemediği için çok üzüldü. “Ona benim nereye gittiğimi söyle. Çok merak ediyorsa daha çok kitap okusun. Orada her şey yazılı.” dedi.

Çocuk şaşkın şaşkın etrafına bakındı. Annesinin, babasının “Halil, Halil!” diye seslerini duydu.

Yatağından kalktı. Annesine, babasına sarıldı. Gördüklerinin bir rüya olduğunu anladı. Pencereden dışarıya baktı. Güneş’i gördü. Güneş tıpkı rüyasında gördüğü gibiydi. Etrafı aydınlatıyor ve ısıtıyordu. “Demek ki rüyalar da gerçek olabilir.” diye düşündü Halil. Acaba rüyasında olduğu gibi Ay ile konuşabilecek miydi? Ancak bunun cevabını bulabilmesi için akşamı beklemesi gerekiyordu...

Ahmet ÇAĞLAYAN

DÜŞÜNELİM - CEVAPLAYALIM

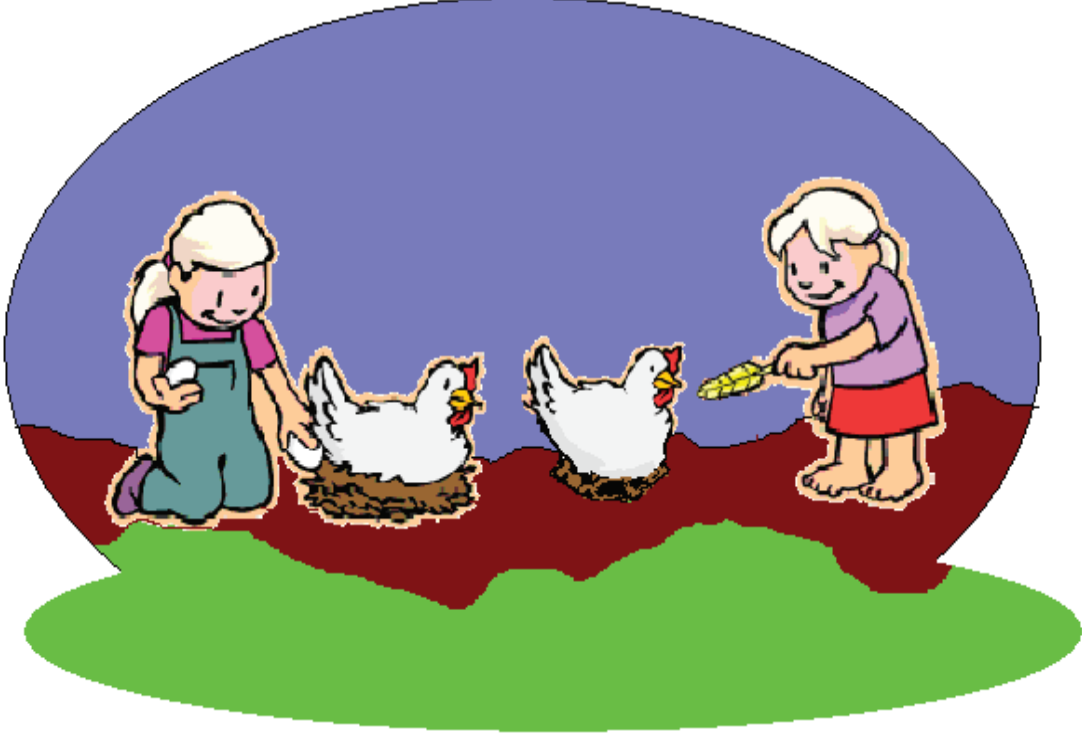
- Çocuk, annesine ne sordu?
- Çocuk, nereye gitti?
- Çocuk, niçin uyuyakaldı?
- Çocuk, nasıl uyandı?
- Ay kiminle konuştu?
- Çocuk, annesine ne zaman sarıldı?

TARTIŞALIM

- Akşamın geldiğini nasıl anlarsınız?
- Güneş’in doğuşunu ve batışını izlediniz mi?
- Sizce güneş nereden geliyor olabilir?
- Sizce güneş nereye gidiyor olabilir?
- Ay’a gitmek ister misiniz?

Ön Hazırlık

- Evcil kuşlardan hangilerini biliyorsunuz?
- Onlardan yararlarımız nelerdir?

ZEYNEP İLE FATMA

Bir köyde Zeynep ile Fatma adında iki kardeş varmış. Babaları onlara birer tavuk armağan etmiş. Zeynep tavuğuna Tepeli, Fatma da Paçalı adını vermiş. Zeynep ile Fatma kahvaltıda kendi tavuklarının yumurtalarını yiyorlarmış.

Aradan birkaç hafta geçmiş. Paçalı üç günde bir yumurtlamaya başlamış. Daha sonra da hiç yumurtlamamış. Oysa Tepeli her gün bir tane yumurtluyormuş.

Fatma, Paçalı'ya yumurtlamadığı için kızılıyormuş. "Kötü tavuk. Neden yumurtlamıyorsun? Seni cezalandıracağım." diyormuş.

Bir gün babaları iki kızını da gözlemiş. Zeynep, Tepeli'yi çok seviyormuş. Ona "Benim güzel tavuğum! Tepeli'm, sen çok tatlı bir tavuksun. Yumurtaların için sana teşekkür ederim." diyormuş.

Fatma, tavuğuna kötü davranıyormuş. Onu hiç sevmiyormuş. Baba, Paçalı'nın neden yumurtlamadığını anlamış. Kızlarını çağırmış. "Her canlı sevgi ister. İlgi ister. Ancak o zaman büyür, gelişir. Sevgisiz hiçbir canlı yaşayamaz. Tavuk da öyledir. Sevgi verirsiniz, yumurta alırsınız." demiş.

Fatma yaptığı hatayı anlamış. O da tavuğuna iyi davranmaya başlamış. Ona sevgi sözleri söylemiş. Aradan birkaç gün geçmiş. Fatma'nın tavuğu Paçalı da yumurtlamaya başlamış.

Ülker KÖKSAL

DÜŞÜNELİM - CEVAPLAYALIM

- Babaları kızlarına hangi hayvanı hediye etmiş?
- Zeynep ile Fatma onlara hangi isimleri koymuşlar?
- Fatma'nın tavuğu neden yumurtlamıyormuş?
- Fatma yaptığı hatayı nasıl düzeltmiş?

ANLATALIM

- Evde hayvan besliyorsunuz musunuz?
- Besliyorsanız birlikte neler yaptığınızı anlatır mısınız?

TARTIŞALIM

- Beslenmek için bir hayvan edindiğimizde bize düşen sorumluluklar nelerdir?

BİR KERTENKELE...

Kertenkele küçük bir sürüngendir.

Dört ayağı vardır ve vücudu bir kabukla kaplanmıştır: sırtı kahverengi, karnı sarı ve beyazdır.

Eski duvarların deliklerinde, taşların ve çalıkların altında yaşar. Taşların üstünde güneş ışınlarıyla ısınmayı sever.

Küçük, omurgasız hayvanlarla beslenir: sinekleri, kurtçukları neredeyse bütün olarak yutar.

Dişisi; yere kazdığı çukura, yumuşak ve beyaz kokulu yumurtalar bırakır. Güneş, onları doğana ve yalnız başlarına yaşayabilecek duruma gelene kadar ısıtır.

Eğer, bir düşmanı kuyruğunu yutarsa, kuyruk kopar ve o düşmanından kaçmaya devam eder. Kertenkele böylece kurtulur.

Tanımları takip ediniz ve tanıdığınız bir hayvanı betimleyiniz.

Hangi hayvan? _____

Yapısı nasıl? _____

Nerede yaşıyor? _____

Ne yiyor? _____

Nasıl çoğalıyor? _____

Nasıl korunuyor? _____

MEVSİMLER

Baharda kuşlar öter,
Taze çimenler biter.
Her taraf çiçek dolar,
Koşar minik kuzular.

Yazın güneş kavurur,
Yeşil çayırlar kurur.
Okullarda biter ders,
Denize gider herkes.

Güzün okul açılır,
Bize neşe saçılır.
Bütün yemişler olur,
Sık sık da yağar yağmur.

Kışın soğur havalar,
Lapa lapa yağar kar.
Okullar da sıcaktır,
Onlar bize kucaktır.

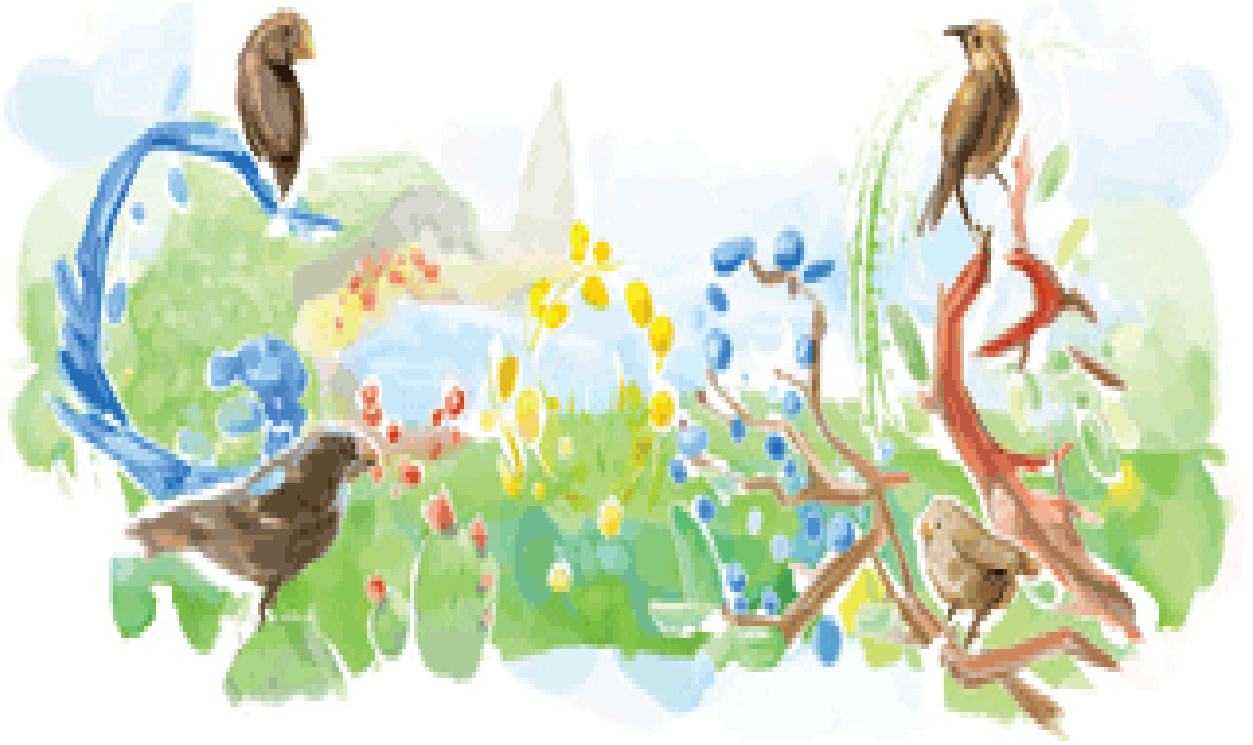
Ali O. ATAK

DÜŞÜNELİM - CEVAPLAYALIM

- Şiirde hangi mevsimlerin özellikleri anlatılıyor?
- Güz sözcüğü hangi mevsim için kullanılmıştır?
- Şiire göre bahar mevsiminde meydana gelen değişiklikler nelerdir?
- Hangi mevsimde dersler bitiyor?
- Okullar hangi mevsimde açılıyor?
- Şiire göre kış mevsiminde neler oluyor?

TARTIŞALIM

- Siz en çok hangi mevsimi seviyorsunuz? Neden?

İNEĞİN ÖYKÜSÜ

Hikayeyi, resimleri ve karşılık olarak gelen anlatımları numaralandırarak yeniden düzenle.

Sahibi hiçbir anlam vermeden ona bakabilir.

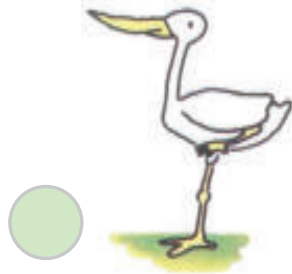
Böylece, bütün gayretine rağmen bu ineği hiç kimse leylek zannetmez ve arabayı çekmeye devam etmek zorunda kalır.

Şöyle düşünür: “Eğer tek ayağımın üstünde durmayı başarabilirsem herkes beni bir leylek zanneder ve bir daha da arabayı bana çekmezler.”

İnek, aylarca tek ayağının üstünde durmayı dener. Önce bir arka ayağının üstünde, sonra bir ön ayağının üstünde durmayı dener, ama başaramaz.

Bir inek, leyleklerin iki ayaklarının olduğunu, ama çoğu zaman biri kanatlarının altında sakladıklarının ve tek ayak üstünde durduklarının söylendiğini duymuştu.

BAHAR GELİNCE

Öğle paydosuydu. Ersan ve arkadaşları okulun bahçesinde toplanmışlardı. Ersan dedi ki:

- Şimdi bahar oyunu oynayacağız. Herkes sırayla baharın getirdiklerini söyleyecek.

Tamam mı? Bakın, ilk olarak ben başlıyorum: Bahar gelince güneş pırıl pırıl parıldar. Toprak Ana şenlenir.

Turgut – Bahar gelince beyaz, pembe, mavi sümbüller açar, etrafa güzel kokular saçar.

Ayşe – Baharda bülbüller, kuşlar en güzel türkülerini söyler.

Ergin – Arılar vızz! Vızz! Vızıldar, çiçekten çiçeğe konar. Ördekler ise vak, vak diye türkü söyler, yıkanır temizlenirler.

Aykut - Bahar gelince mini mini oğlaklar, kuzucuklar mee, mee! diye meleyip annelerinden süt isterler.

Turgut – Kırlangıçlar, leylekler baharın şenlendirdiği köylere, kentlere gelirler.

Ersan – Ayılar inlerinde kış uykunlarından yavaş yavaş uyanırlar.

Ayşe – Kaplumbağalar kırlarda ağır ağır yol alırlar.

Ergin – Kelebekler bahar geldi mi ortaya çıkar, çayırları, çimenleri şenletir.

Mine – Bahar gelince hanımeli canlanır, güller tomurcuklanır, menekşeler kokularını dört bir yana saçar.

Aykut – Baharda renk renk uçurtmalar yaparız, göklere açılan uçurtmalar yaprak yaprak salınır, dalgalanır.

Ayşe – Baharda kır gezintileri yaparız. Top oynar, salıncaklar kurarız.

Sonra hep birlikte:

- Bahar geldi ne güzel! Biz baharı severiz, dediler.

Çocuk Dergisinden Alınmıştır

SÖZ VARLIĞIMIZ

- **Paydos:** İşi veya çalışmayı geçici olarak bırakma.
- **İN:** Yaban hayvanlarının kendilerine yuva edindikleri kovuk, mağara.

DÜŞÜNELİM - CEVAPLAYALIM

- Ersan, arkadaşlarına ne teklif etti?
- Bahar gelince ne gibi değişiklikler oluyormuş?

OKUDUĞUMUZU CANLANDIRALIM

- Bu metin rollere göre yazılmış olduğu için bir “Dram” metnidir.
- Siz de sınıfta gruplara ayrılarak, kendinize uygun olan rolü seçin ve canlandırın.

İLKBAHARI KARŞILARKEN

Güzel bahar,
Şirin bahar,
Gözüm, gönlüm,
Seni arar.
Çiçeklendi,
Hep ağaçlar,
Artık gelin,
Cici kuşlar,
Yavru kuşlar.

Güzel bahar,
Sen gelince,
Neler neler,
Yapacağım.
Çayırarda,
Bayırlarda,
Kuşlar gibi
Uçacağım,
Coşacağım.

Mustafa SALAMAN

DÜŞÜNELİM - CEVAPLAYALIM

- Şiiri ezbere öğreniniz.
- Söylerken ses tonunuza ve duygulu söylemenize dikkat ediniz.

Ön Hazırlık

- Okulumuzu ve çevremizi temiz tutmamız için neler yapmalıyız?

PARK YİYEN ROBOT

Bir mahallede oturanlar, çöplerini hep yerlere atarlarmış.

Bir gün çocuklar, bu çöplerin arasındaki teneke kutularını toplamışlar. Üst üste dizerek bir robota benzetmişler. Robotun kol ve bacaklarını plastik su şişelerinden yapmışlar. El ve ayaklarını ise teneke kola kutularından... kafası, paslı bir yağ tenekesiymiş.

Akşamleyin çocuklar gidince robot yürümeye başlamış. Yolun karşısında temiz bir park görmüş. “Burayı düzenleyip, güzelleştireyim.” demiş. Çünkü o, insanların çöpleri sevdiğini düşünüyormuş. Ağaçları ve çiçekleri yemiş. Salıncakları kırmış.

“İşte şimdi burası güzel bir yer oldu.” demiş.

Gün geçtikçe kentteki parklar birer birer yok oluyormuş. Sonunda, kala kala tek bir park kalmış. Çocuklar, parkın da yok olmasından korkuyorlarmış. Bunun için parkın çevresinde nöbet tutmaya başlamışlar.

Birkaç gün sonra, robot çıkagelmiş. Bir ağacı yemeye başlamış. O sırada çocuklardan biri atılmış:

“Bırak bizim ağacımızı!” demiş.

Robot, “Ama ben size yardımcı olmaya çalışıyorum. Buraları sizin için çöplüğe dönüştürüyorum.” demiş.

Yapılan hatayı anlayan çocuklar: “Ama biz çöpleri değil, ağaçları, çiçekleri severiz.” demişler.

Sonra hepsi robotun bir parçasını sökmüş. Yerine bir dal, bir yaprak, bir çiçek takmışlar. O zaman robot, bir ağaca benzemiş. O günden sonra da hiç kimse yerlere çöp atmamış.

Aytül AKAL

DÜŞÜNELİM - CEVAPLAYALIM

- Çocuklar, robotu nelerden yapıyorlar?
- Robot, parkları güzelleştireceğini düşünerek neler yapıyor?
- Çocuklar, parklarını yemek isteyen robota ne söylüyorlar?

TARTIŞALIM

- Yere çöp atan arkadaşlarınıza ne söylersiniz?
- Siz çöplerinizi nereye atıyorsunuz?
- Çevre kirliliğine en çok neler sebep oluyor?

Ön Hazırlık

- Bildiğiniz bir fikrayı söyleyiniz.

İLAN

Bir ilan okudum,
Aman ne saf,
Tilki horozdan,
Arıyor af.

Bir ilan okudum,
Tuhaf tuhaf,
Tilki veriyor,
Horoza yulaf.

Böyle şey olur mu?
Ne dersin Hasan,
Canım, ne olmaz
Bugün bir Nisan.

Necati ZEKERİYA

SÖZ VARLIĞIMIZ

- **İlan:** Duyuru, bildiri.
- **Saf:** İçinde hiçbir kötülük olmayan.
- **Af:** Bağışlama.
- **Yulaf:** Taneleri hayvan yemi olarak kullanılan tahıl bitkisi.

DÜŞÜNELİM CEVAPLAYALIM

- Tilki horozdan af diliyor. Bu olur iş mi?
- İkinci kıtada size göre ters-acayip olan nedir?
- Bir Nisan ne günüdür? Siz hangi şakaları yapıyorsunuz?

BAZI ŞEYLER YANLIŞ

- ❖ Cümlelerdeki ve resimlerdeki bazı şeyler doğru değil. Yanlış sözcüğün altını çiz ve kutucuklarda bulduklarınla yer değiştir.

şemsiye

tren

rüzgar

dağ

koyunlar

- ❖ Kayakçılar ovanın pistinden iniyorlar.

.....

- ❖ Yelkenli kayıklar buzun gücüyle hareket ediyorlar. ....

- ❖ Tavuklar kırlarda yayılıyorlar ve ot yiyorlar. ....

- ❖ Yolcular yuvaya bindiler.

.....

- ❖ Çok yağmur yağdığı zaman saati açmak gerekir. ....

KELİME ZİNCİRİ: “Arkadaş” ile ilgili aklınıza gelen dört kelimeyi söyleyiniz.

ÜÇ KELEBEK

Yeşil kırların birinde üç kelebek vardı.

Biri beyaz, biri kırmızı, biri sarıydı. Bir çiçekten ötekine, dans ederek uçuyorlardı. Birden gök gürledi, bulutlar çoğaldı, yağmur başladı. Kelebekler, bir lalenin yanına uçtular. Ona:

- Lalecik, bizi ıslanmaktan kurtarır mısın, dediler.

Lale:

- Kırmızı ve sarı kelebeği kabul ederim, beyazı istemem, dedi.

Kırmızı ve sarı kelebekler:

- Sen, beyaz kardeşimizi istemezsen, biz de gelmeyiz sana, dediler.

Kelebekler gidip beyaz bir leylağa yalvardılar.

Leylak:

- Beyaz kelebeği kabul ederim, ötekileri istemem, dedi.

Beyaz kelebek de:

- Sen kardeşlerimi istemezsen, ben de sana gelmem, dedi.

Birlikte uçmayı sürdürdüler.

Güneş, kelebeklerin ne kadar candan arkadaş olduklarını işitmişti. Hemen, bulutları uzaklaştırdı. Her tarafı iyice aydınlattı. Kelebekler kanatlarını kuruttular.

Üç dost, neşe içinde yeniden dans ederek uçmaya başladılar.

Şükrü Enis REGÜ

SÖZ VARLIĞIMIZ

- **Leylak:** Beyaz, pembe renkte güzel kokulu çiçek.

DÜŞÜNELİM - CEVAPLAYALIM

- Yağmur yağınca kelebekler hangi çiçekten yardım istemişler?
- Kelebekler neden laleden yardım kabul etmemişler?
- Beyaz kelebek, leylağın teklifini neden kabul etmemiş?
- Güneş, kelebeklere neden yardım etmiş?

TARTIŞALIM

- Siz kelebeklerin yerinde olsaydınız nasıl davranırdınız?
- Sizce arkadaşlığın önemi nedir?

Ön Hazırlık

- Yalan söylemenin zararları nelerdir?

KAVANOZU KİM KIRDI

O gün Metin evde oynuyordu. Annesi işlerini tamamlayarak Metin'e döndü:

- Yavrum, ben alış verişe çıkıyorum, sen uslu uslu otur. İyi mi, dedi.
- Peki anneciğim.

Peki demesine dedi de, Metin evde rahat oturacak çocuk mu? Afacanlığı bir yana bir de oburluğu vardır. Hemen annesinin çikolataları içinde tuttuğu kristal kavanozu aramağa başladı. Bunu öyle kolay iş zannetmeyin. Metin'in boyu henüz küçük, annesi ise aksine çikolataları daha yükseklerdeki dolaplarda tutuyor. Çikolataya acıdığını sanmayın sakın. Nedeni de Metin'in dişleri ağrıyor. Hatta geçenlerde bir dişini de çektirmişti.

Oturma odasındaki sandalyeyi sürükleyerek camlı dolabın yanına getirdi, binbir güçlkle üstüne çıktı. Kapıyı açar açmaz içindeki çikolatayla dolu kavanozu gördü. Eli zor yetişebiliyordu. Yavaş yavaş ayakları üzerine yükseldi, beyaz parmaklarıyla kavanozu yanına çekti. İşte biraz daha kaldı. İki eliyle tutmağa hazırlanırken, ne olduysa oldu. Kavanoz bir o yana sallandı, bir bu yana. Ardından hop aşağıya düştü ve kristal kavanoz kırıldı, çikolatalar etrafa saçıldı. Bırakın onu, şimdi annesine ne diyecek Metin?

Afacan Metin'in şaşkınlığı, kısa sürdü. Çikolatalardan birkaç tanesini ağzına attı ve annesini beklemeğe başladı. Annesi kapıdan girer girmez ağzındaki çikolatayı acele yutarak:

- Anne, anneciğim, Tekir kedi çikolata kavanozunu kırdı hem de hemen kaçtı.

Demesine dedi ya, annesinin kızgın bakışlarını görünce yalanın ortaya çıktığını anladı.

- Kedi kavanozu kırdı, sen ise çikolataları yedin, değil mi? Seni yaramaz. Bir de yalan söylüyorsun!

Metin de yaptığı işe üzüldü. Annesinden özür diledi, babasına söylememesine rica etti. Ama Metin için asıl ceza hemen başlayan diş ağrısı oldu. Dişi o kadar ağırdı ki annesi onu doktora götürdü. Doktor amca fazla tatlı yememesini söyledikten sonra, ufacık bir beyaz dişini daha çekti. Bir daha da Metin annesinden ve babasından izinsiz böyle işlere girişmedi.

Avni ABDULLAH

SÖZ VARLIĞIMIZ

- **Obur:** Gereğinden çok yemek yiyen, doymak bilmeyen (kimse).
- **Kristal:** Değerli cam (billur cam).
- **Aksi:** Ters, zıt.

DÜŞÜNELİM - CEVAPLAYALIM

- Annesi işe gidince Metin ne yapmış?
- Metin kavanozu nasıl kırmış?
- Kavanozu kırdıktan sonra suçu kime atmış?
- Annesi Metin'e neden inanmamış?
- Metin için asıl ceza ne olmuş?

TARTIŞALIM

- Yalan söylemek ve aldatmak hakkında neler düşünüyorsunuz?
- Sizce yalan söylemek doğru bir davranış mıdır?

Ön Hazırlık

- Ne zaman ayna karşısında kendimizi güzel veya çirkin görürüz?

AYNA

Orhan evdeki aynayı beğenmez oldu. Çünkü yüzünü çatınca aynadaki Orhan da yüzünü çatıyordu.

Oysa bu ayna çok eski, ninesi bu ayna karşısında ilk kez oyalı başörtüsünü bağlamıştı. Dedesi ilk kez bıyıklarını kurmuştu. Babası gür saçlarını taramıştı. Annesi de ilk kez bu aynada kaşlarını almıştı, kara gözlerine sürme çekmişti.

- Yeni ayna isterim, yeni ayna isterim, dedi Orhan. Hem de dediği dedik.

Evdekiler de Orhan'ı alıp Luna Parkına götürdüler.

Kapı önünde duran palabıyıklı bir adam bar bar bağıırıyordu:

- Aynalarım var, sizi değiştirecek aynalarım var!

Orhan içeri girdi. Bir aynanın tam karşısına geçti. Ne görsün! Yüzü bir karış uzamıştı. Sağa döndü, şimdi fıçı olmuştu. Sola döndü, bu kez sığıra benziyordu. Arkasına döndü, yedi başlıya benziyordu...

Orhan soluğu dışarıda aldı.

- “Yeni ayna alacak mıyız?” diye sordu büyükleri alay ederek.

- Hayır, istemem, dedi Orhan. Bizim ayna dünyanın en güzel aynasıymış.

Eve döndükleri zaman, Orhan hemen ayna başına geçti, saçını taradı.

Orhan güldü. Aynadaki Orhan da güldü. İkisi çok güldü.

Necati ZEKERİYA

SÖZ VARLIĞIMIZ

- **Burmak:** Bir şeyi iki ucundan tutup eksenini etrafında ters yönlere çevirerek bükmek.
- **Gür:** Bol ve güçlü olarak çıkan saç.
- **Sürme:** Kirpik diplerine sürülen siyah boya.

DÜŞÜNELİM - CEVAPLAYALIM

- Sizin evdeki ayna güzel mi?
- Yüzünüz kirli ya da saçlarınız taranmamışsa sizi güzel gösterebilir mi?
- Ayna yalan söylemez, ayna aldatmaz. Sakın aynalara kızmayın.

DİLİMİZİ ÖĞRENELİM

Çocuk **koşuyor.** (*Hareket bildiriyor.*)

Ninem örgü **örüyor.** (*İş bildiriyor.*)

Çiçek **açıyor.** (*Oluş bildiriyor.*)

Yukarıdaki koyu yazılan sözcükler bir iş, bir hareket, bir oluş bildiriyor.

Koyu yazılı sözcüklerin hepsi **eylem**dir.

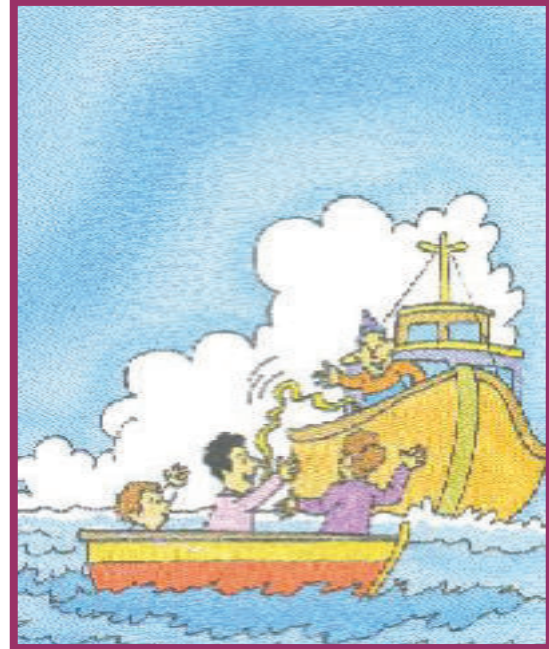
ÖDEV

Siz de “Ayna” metninde eylemleri bulup, altlarını çiziniz.

RESİMLERİN DİLİ VAR

Aşağıdaki resimlere bakarak bir öykü oluşturunuz.
Oluşturduğunuz öyküyü arkadaşlarınıza anlatınız.

ÖDEV: Yukarıdaki resimlere uygun bir yazı yazınız.

KUKLALAR VE BİZ

Bütün çocuklar oyunu severiz,
Görünce onları neşemiz artar.
Hem oynatsak hem seyretsek hepimiz,
Gönlümüze en iyi dost kuklalar.

Bize sevgi dolu kalpler var,
Kuklanın yoksa da dolaşan kanı.
Konuşur, dans eder, sahnede yaşar,
Bilemeyiz nasıl, kim verir canı?

Açılınca o sevimli perdesi,
Küçük sahnede bir dünya kurulur.
Her kuklanın bir başka güzel sesi,
Oynayışı bir başka tuhaf olur.

Küçük ve büyük demeden bizleri,
Görünmez büyüsü içine alır.
Tahta yüzleri ve telden dizleri,
Gider, geride hep sevgisi kalır.

Ünvar ORAL

ÖĞRENELİM

- ❖ Kukla tiyatrosunda, küçük bebekler-kuklalar elle veya iplerle hareket ettirilerek oynatılır. Aktörler bebekleri-kuklaları oynatıp, konuşturarak canlandırırlar.

Ön Hazırlık

- Bayramları sever misiniz?
- Hangi bayramları kutluyoruz?
- Bayramlarda neler yaparsınız?

KELOĞLAN VE ÇOCUK BAYRAMI

Güneşli güzel bir günde Keloğlan gezintiye çıkmıştır. Neşeyle dolaşırken bayram yerinde çocukları görür.

Keloğlan - Ben bir garip Keloğlan'ım,

Eşeğimin yok palanı,

Varım yoğum doğruluktur.

Asla sevmem ben yalanı...

- Merhaba Çocuklar. Ne kadar güzelsiniz?

Ne güzel giyinmişsiniz. Gözleriniz ışıltı ışıltı.

Bengisu - Bugün bayram!

Keloğlan - Ne bayramı?

Yiğit - 23 Nisan Ulusal Egemenlik ve Çocuk Bayramı

Keloğlan - Ulusal Egemenlik nedir?

Bengisu - İnsanların kendi ülkerini kendilerinin yönetmesidir.

Keloğlan - Niçin çocuk bayramı? Ülkeyi çocuklar mı yönetiyor?

Yiğit - Evet. Çocuklar büyüyünce ülkeyi yönetecekler. Onun için bu bayramı Atatürk çocuklara armağan etmiş.

Keloğlan - Şu sarı saçlı, gözlüklü çocuk... Şu örgülü saçlı, pembe elbiseli kız... Bunlar büyüyünce ülkeyi mi yönetecekler? Bu ülkenin kralı, padişahı yok mu?

Bengisu - Hayır, kral da padişah da yok! İnsanlar kendi ülkelerini kendileri yönetiyor.

Keloğlan - Ben bu bayramı çok sevdim. Diğer arkadaşlarımla bu bayrama katılabilir miyiz?

Çocuklar - (Hep bir ağızdan bağırarak...)

Çok mutlu oluruz. Bu bayram hepimizin...

Asiye KARADAĞ

SÖZ VARLIĞIMIZ

- **Gezinti:** Uzak olmayan bir yere yapılan gezi, evlerdeki aralık.
- **Palan:** Genellikle eşeklerin üstüne konulan yumuşak bir çeşit oturma yeri.

DÜŐUNELİM - CEVAPLAYALIM

- Keloğlan çocukları nerede gördü?
- Çocuklar nasıl giyinmişlerdi?
- Okuduğunuz metinde kutlanılan bayramın adı nedir?
- Bayramı çocuklara kim armağan etmiş?
- Çocuklar ülkeyi ne zaman yönetecekler?
- Keloğlan niçin bu bayrama katılmak istedi?

NOKTALAMA İŞARETLERİ

NOKTA (.) – Cümlelerin sonunda kullanılır.

Keloğlan gezintiye çıkmış.

SORU İŞARETİ (?) – Soru bildiren cümlelerin sonuna konur.

Bu ülkenin kralı, padişahı yok mu?

KESME İŞARETİ (') – Özel adların sonuna gelen ekleri ayırmak için kullanılır.

Ben bir garip Keloğlan'ım.

VİRGÜL (,) – Benzer görevli sözcükler arasına virgül konur.

Sarı saçlı, gözlüklü çocuk.

KISA ÇİZGİ (-) – Satır sonlarına sığmayan sözcükleri hecelere ayırmak için kullanılır.

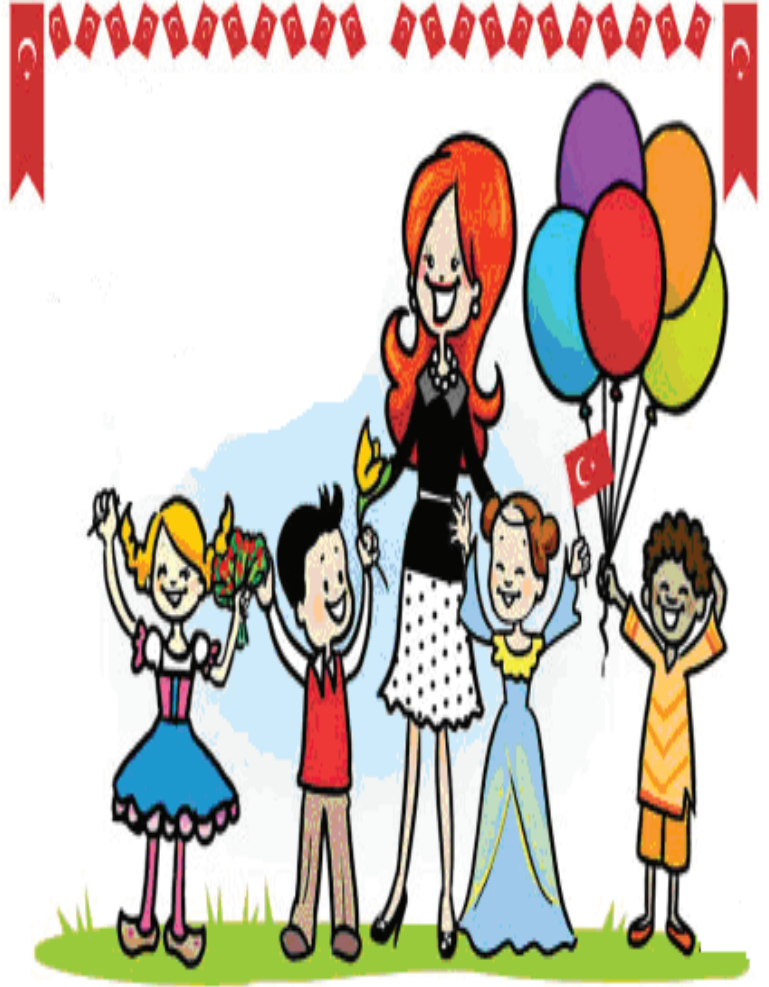
Başarılı olmak için çok çalış-
malıyız.

23 NİSAN

Sevinçliyiz hepimiz,
Taştı bugün neşemiz.
Eğleniriz, güleriz,
Yaşa 23 Nisan.

Süsleriz biz her yanı,
Geldi çocuk bayramı.
Atatürk armağanı,
Yaşa 23 Nisan.

Hakan ERCAN

DÜŞÜNELİM - CEVAPLAYALIM

- 23 Nisan ne bayramıdır?
- 23 Nisan bayramına en çok kimler sevinir?
- Bu bayramı Türk çocuklarına kim armağan etmiştir?

ANLATALIM

23 Nisan günü okulunuzda ne gibi değişiklikler gözlemliyorsunuz?

Ön Hazırlık

- Sokağınızı tarif edebilir misiniz?
- Sokağınızın adını biliyor musunuz?

SOKAKTA

Sevgili oğlum,

Bu akşam, okuldan eve dönerken seni izledim. Yolda istemeyerek bir kadına çarptın. Sokakta yürürken daha dikkatli olmalısın. Sokakta da yerine getirilmesi gereken görevlerimiz var. Hareketlerin, evinde ölçülü olduğu kadar, herkesin evi olan sokakta da ölçülü olmalıdır.

Sokakta gördüğün yaşlılara, çocuk taşıyan kadınlara yardımcı olmalısın. Koltuk değenekleriyle yürüyenlere yol vermelisin.

Birisinin üstüne doğru bir arabanın geldiğini görürsen, ona seslen. Senden küçükse kenara çek, büyükse onu uyar. Ağlayan bir çocuk görürsen niçin ağladığını sor. Yaşlı bir kişi bastonunu düşürürse onu yerden alıp ver.

Kavga eden küçük çocukları ayır. Sana yol soran herkese nazikçe yanıt ver. Kimseyle alay etme. Gereke medikçe sokakta koşma ve yüksek sesle konuşma.

Unutma oğlum, bir insanın bilgi ve görgüsü sokaktaki davranışlarıyla ölçülür.

Baban.

Edmondo de AMİCİS

SÖZ VARLIğIMIZ

➤ **Görgü:** Bir toplum içinde var olan ve uyulması gereken saygı ve incelik davranışları, terbiye.

DÜşÜNELİM - CEVAPLAYALIM

- Çocuk yolda kime çarpmış?
- Çarptığı anda ne yapmalıymış?
- Metne göre sokakta nelere dikkat etmeliyiz? Neden?

DUYGULARIMIZI ANLATALIM

- Yaşlı biri olduğunuzu düşünün. Karşıdan karşıya geçerken bir çocuk size yardım etse, neler hissedersiniz?
- Kaba ve nazik sözler karşısında neler hissediyorsunuz?

Konuşmalarınızda aşağıda verilen cümlelerden hangilerini seçmek isterdiniz?

“Hey dursana, konuşayım.”

“Söz alabilir miyim?”

“Ben konuşuyorum.”

“Konuşabilir miyim?”

“İzin versene.”

“İzin alabilir miyim?”

“Hey baksana.”

“Arkadaşım dinler misin?”

Ön Hazırlık

- Hangi trafik kurallarını biliyorsunuz?

TRAFİK

Taşıta sağdan binelim,
Ancak durunca inelim.
Bugün konumuz trafik,
Kuralı öğrenelim.

Sağdan yürü kaldırımında,
Dikkatli ol her adımda.
Eğer kurala uyarsan,
Tehlike yok hayatında.

Öğüt benden, tutmak senden,
Bir ders çıkar sözlerimden.
Polislere yardımcı ol,
Alıkoyma görevinden.

İbrahim ŞİMŞEK

TARTIŞALIM

- Trafik kurallarına uymasak neler olabilir?

TAŞITLARIN KISKANÇLIĞI

Bu olay büyük bir kentte geçti. O kentin deniz kıyısına yakın bir garı vardı. Deniz kıyısında da vapur iskelesi bulunuyordu.

Garla iskele arasındaki durakta, her türlü taşıt vardı.

Bir gün duraktaki **otobüslerden biri, otomobile şöyle dedi.**

o Şu trenlerin işi ne kadar kolay... Hep aynı yoldan gidip geliyorlar.

Otomobil:

Çok doğru, trenler şanslı taşıtlar. Benim ne zaman nereye gideceğim hiç belli olmaz, dedi.

Tren söze karıştı:

Düzenli yaşamaktan bıktım. Şu raylardan ayrılıp uzak ovaları görmek isterdim, dedi.

Otobüs:

En şanslı taşıtlar, vapurlar...

Kamyon:

Doğru, deniz yumuşacık bir şey. Oysa bizim altımızda sert yer var.

İskeledeki vapur, şu yanıtı verdi:

Suyun üstünde durmaktan usandım. Ben de sizin gibi karada yürümek isterdim, dedi.

Tren:

En iyisi uçak olmakmış. Ne şanslı bir taşıt! Alabildiğine özgür.

Uçak yukarıdan şöyle seslendi:

Çok yanılıyorsunuz. Bütün hayatım boyunca her şeyi yukarıdan, kuş bakışı görüyorum. Ah, bir otobüs, ya da kamyon olsaydım.

Anlaşılan uçak, hem kara hem de deniz taşıtlarını kıskanıyordu. Taşıtlar içinde birbirlerini kıskanmayan yoktu.

Aziz NESİN

SÖZ VARLIĞIMIZ

- **Gar:** Trenlerin yolcu ve yük alıp bindirdikleri büyük istasyon.
- **İskele:** Deniz taşıtlarının yanaştığı, denize doğru uzanan yer.
- **Kuş bakışı :** Yüksek bir yerden, geniş bir alanı görebilecek biçimde bakma.

DÜŞÜNELİM - CEVAPLAYALIM

- Durakta hangi taşıtlar vardır?
- Otobüs, niçin trenlerin işinin kolay olduğunu düşünüyor?
- Tren ne istiyor? Niçin?
- Vapur, neden karada olmak istiyor?
- Uçak, diğer taşıtları niçin kıskanıyor?

TARTIŞALIM

- Yaptığınız bir yolculuğunuzu arkadaşlarınızla tartışınız.

Ön Hazırlık

- Ailenizde kutladığınız bayramlar hangileridir?

ŞEKER BAYRAMI

Ne güzel geçti bu bayram!

Oynayıp zıplayıp üç gün.

Elini öptüm bütün komşuların.

Öyle tatlı yedim ki, sormayın,

Şeker oldu içim dışım.

Misafirlerle dolup taşı evimiz.

Ne güzel oldum görseydiniz,

Giyince bayramlık elbiselerimi...

Şükrü Enis REGÜ

DÜŞÜNELİM - CEVAPLAYALIM

- Şeker bayramında çocuk neler yapmış?
- Bayram öncesi hangi hazırlıklar yapılır?
- Bayramlarda nasıl giyinirsiniz?

TARTIŞALIM

- Bayramlara çocuklar neden sevinir?

Ön Hazırlık

- Hiç gökkuşağı gördünüz mü?
- Gökkuşağının içinde hangi renkler var?
- Gökkuşağı en çok hangi mevsimde görülür?

GÖKKUŞAĞI

Toto, o gün evde kapalı kalmıştı. Yağmur bütün şiddetiyle yağıyordu. Dineceği benzemiyordu.

O da televizyonda çizgi film seyrederdi, yağmur dinmezse... Ama beş dakika geçmedi, annesi:

“Heey Toto! Çabuk pencereden dışarı bak!” diye bağırdı. “Gök kuşağı çıkmış!”

Toto, hiç gökkuşağı görmemişti. Ağzını ve gözlerini açtı, rengarenk kuşağa şaşkın şaşkın bakakaldı.

“Yaz yağmurlarının ardından çoğu kez gökkuşağı çıkar.” dedi annesi.

“Ne güzel!” dedi Toto. “Sevdiğim bütün renkler var.”

“Gökkuşığı için söylenen ilginç şeyleri duymuş muydun?” diye sordu annesi.

Toto: “Hayır.” dedi. “Sen biliyor musun, peki?”

“Birini söyleyebilirim.” dedi annesi. “Sözde gökkuşağının altında geçen her şey tersine dönüyormuş.”

“Nasıl yani?” diye sordu merakla.

“Erkekler kız, kızlar erkek olurmuş.” dedi annesi.

Şaşkınlığı bir kat daha artmıştı Toto’nun. Koşarak odasına gitti. Az sonra ağzına kadar doldurduğu bir torbayla çıktı.

Şimdi annesi şaşkın şaşkın Toto’ya bakıyordu. “Ne var o torbada, Toto?” diye sordu, gözlerini iri iri açarak.

Toto mırın kırın etti önce. Ama annesi çok üstleyince dayanamadı, açtı torbanın ağzını:

“Kırık bilyelerim, zayıf aldığım matematik ödevim, akortsuz mandolinim, delik spor ayakkabılarım, Mimi’nin asık yüzlü fotoğrafı, oyuncak trenimin kırık vagonu, camları çatlak güneş gözlüğüm, oyuncak köpeğim Po...

Köpeğim Po erkek olsun istiyorum, ötekiler de tamir olsun.

Böyle deyip Toto fırladı sokağa.

Toto o gün saatlerce koştu, koştu. Soluk soluğa kaldı. Dili bir karış dışarı fırladı. Terden sıril sıklam oldu. Dizlerinin bağı çözüldü. Gene de yılmadan koştu, koştu, koştu, koştu. Mor şapkalı bir saksıyağana ona acıdı.

“Gök kuşağının altından sadece tek boynuzlu, kedi bacaklı bir yaratık geçebilir.” dedi. Onun tülde görkemli kanatları olduğunu söyledi.

Toto artık koşmaktan vazgeçti.

Sevim Ak

SÖZ VARLIĞIMIZ

- **Görkemli:** Büyüklüğü, görünüşü ile görenleri etkileyen, göz alıcı, muhteşem.
- **Akort:** Bir çalgıda doğru ses vermesi için yapılan ayar, düzen.

GÖRÜŞLERİNİZİ ANLATINIZ

- Gökkuşağının altından geçildiği zaman her şeyin tersine dönmesi gerçek olsaydı, siz nelerin tersine dönmesini isterdiniz?
- Gökkuşağı hakkında söylenen bütün sözlere inanmalı mıyız?

DÜŞÜNELİM - CEVAPLAYALIM

- Toto o gün evde niçin kapalı kaldı?
- Gökkuşağı hangi durumlarda ortaya çıkar?
- Toto'nun annesi ona gökkuşağı hakkında hangi ilginç olayı anlattı?
- Toto'nun hazırladığı torbanın içinde hangi oyuncaklar vardı?
- Toto bunları niçin torbaya koydu?
- Toto'yu gökkuşağının altından geçilemeyeceği konusunda kim uyardı?

TARTIŞALIM

- Hiç gökkuşağı gördünüz mü?
- Gökkuşağının altından geçmeyi denediniz mi?
- Siz Toto'nun yerinde olsaydınız torbaya neler koyardınız?

Ön Hazırlık

- Arkadaşlarımızla ve büyüklerimizle konuşurken nelere dikkat etmeliyiz?

YANKI

Küçük Ali, yankının ne olduğunu bilmiyordu. Bir gün çayırdaki gezerken bağırmaya başladı:

- Hey! Hey!.. Karşıdaki ağaçlıktan bir ses duydu:
- Hey! Hey!..

Ali, ağaçların arkasında birinin saklandığını sanarak sordu:

- Kimsin?

Karşıdaki ses gene:

- Kimsin, dedi.

Ali öfkeleni:

- Aptalın birisin!

Karşıdan aynı sözler geldi:

- Aptalın birisin!

Ali çok kızdı. Ağaçlıkta gizlenen çocuğa karşı ağzına geleni söyledi. Söylediği sözler olduğu gibi kendisine dönüyordu.

Ali, dayanamadı, ağaçlığa girdi ve kendisiyle eğlenen çocuğu aramaya başladı. Hiç kimseyi göremedi. Koşa koşa eve geldi. Annesine, başına gelenleri anlattı. Annesi gülmeye başladı ve dedi ki:

- Oğlum, yanıyorsun... Sana kimse kötü söz söylememiş. O kötü sözleri söyleyen sensin. Eğer iyi sözler söylemiş olsaydın, ağaçlıktan da sana iyi sözler gelirdi.

- Sen ne söylediyse onu duydun.

Anonim

SÖZ VARLIĞIMIZ

- **Eğlenmek: Neşeli, hoşça vakit geçirmek.**
- **Öfkelenmek: Kızmak.**

ANLAYALIM

Okuduğunuz yazıdaki çocuk ne söylerse aynı karşılığı alıyor. Çünkü sesi **yankılanıyor**. Günlük yaşantımızda da durum böyledir. Karşımızdaki kişilere kötü davranırsak onlar da bize kötü davranırlar. İyi davranırsak, biz de iyi davranışlarla karşılarız.

DÜŞÜNELİM - CEVAPLAYALIM

- Ali, çayırda gezerken nasıl seslendi?
- Ağaçlıktan nasıl bir yanıt geldi?
- Ali niçin öfkeleni?
- Annesi Ali'ye neler söyledi?

TARTIŞALIM

- Kötü söz söylemek bize ne gibi zararlar verir? Sınıfta tartışınız.

TILKIYİ ALDATAN YENGEÇ

Bir tilkiyle bir yengeç, koşu yarışı yapmak için anlaşmışlar. Tilki tam koşacakken yengeç zıplamış, tilkinin kuyruğuna yapışmış.

Tilki, ondan habersiz, koşmaya başlamış. Koş babam, koş! Koş babam, koş! Arada bir de yengeç geliyor mu diye arkasına bakıyormuş. Yengeci göremeyince de çok seviniyormuş. Tilki kısa zamanda önceden kararlaştırıldıkları yere varmış. Yarışı kazandım, diye de çok sevinmiş. Dönmüş bakmış, yengeç ortalıkta gözüküyormuş. Tilkinin sevinci ikiye katlanmış.

Bu arada yengeç kendini usulca yere atmış. Tilki, bir kez daha dönüp bakmış ki yengeç oracıkta duruyormuş. Bu işe şaşırılmış kalmış.

Yengeç kıs kıs gülererek tilkiye söylenmiş:

- Nerede kaldın, uyuşuk koşucu? Usandım seni beklemekten!

La FONTEİN

DÜŞÜNELİM - CEVAPLAYALIM

- Tilki ile yengeç ne yapmak için anlaşmışlar?
- Yengeç tilkiyi aldatmak için ne yapmış?
- Tilkinin sevinmesinin sebebi nedir?
- Tilki, yengeci görünce ne yapmış?

TATİLDE NELER YAPACAĞIM

Yazılı ve sözlü anlatım.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

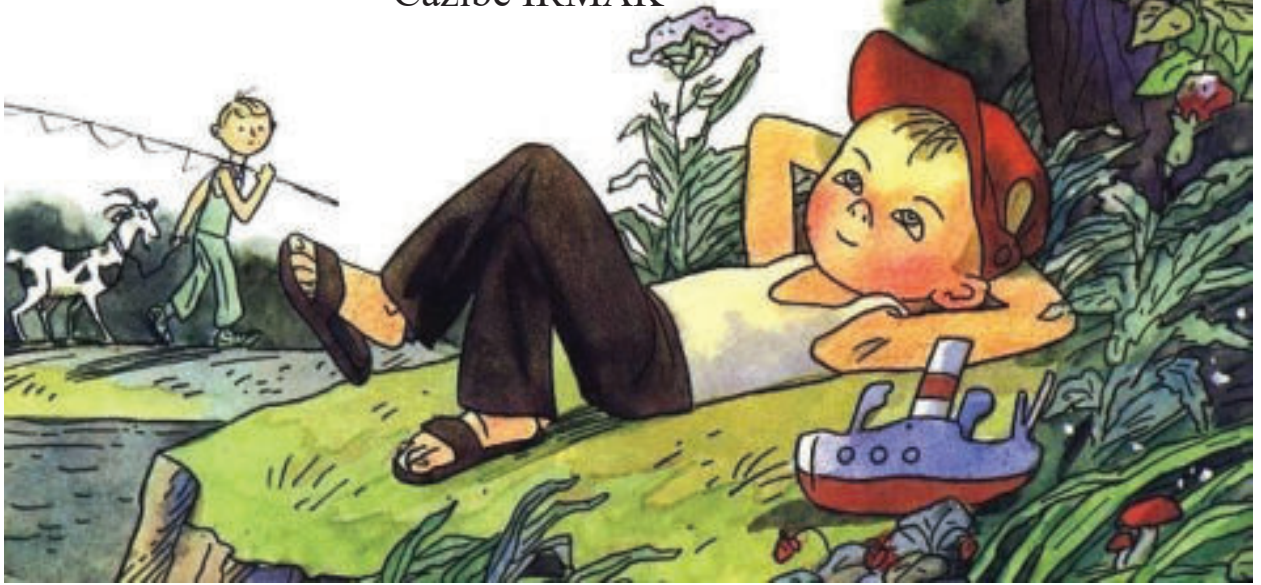

YAZ TATİLİ

Öyle çabuk geldi ki,
Özlenen yaz tatili.
Çiçek, kuş, ağaç, deniz,
Bizi bekliyor şimdi.

Eğlenip oynayalım,
Biraz da spor yapalım.
Yeni bir ders yılına,
Sağlıklı başlayalım.

Cazibe IRMAK

İÇİNDEKİLER

ÖNSÖZ	3
YENİ DERS YILIM	4
OKULA DÖNÜŞ	5
SINIFTAN GELEN SESLER	7
PAMUK'UN CÜMLELERİ	9
SINIFTA	10
DİLİMİZİ ÖĞRENELİM	11
BENİM YURDUM	12
MEMİŞ İLE İBİŞ	14
DİLİMİZİ ÖĞRENELİM	16
YATAĞIN ALTINDAKİ HARFLER	17
KİTAP KURDU	20
SERBEST OKUMA-YERİNDE CEVAP	23
ÇOCUK VE OYUN	24
OYUN	26
DÜNYA ÇOCUKLARI	27
HAYVANLARDAN MEKTUP VAR	29
İKİ KARINCA	31
KARGA İLE TİLKİ	33
PARK	34
SONBAHAR GELDİ	37
TÜRKÇEMİZİ ÖĞRENELİM	38
DÜZENSİZ HİKAYE	39
ÖDEV	40
GÜLE GÜLE NEREYE	42
AİLEMİZ	45
KAFASINI PENCEREDE UNUTMASIN	46
BİLMECELER	48
KÜTÜPHANEDE DOĞAN ÖYKÜ	49
KİTAP	52
ATATÜRK VE ÇOCUK	53
ATATÜRK'Ü ANIŞ	55
RESİM DERSİ	56
ERİK ÇEKİRDEKLERİ	59
ARKADAŞ EDİNMEK ZOR MU	61
AYLA'NIN BULUT OYUNU	64

RÜYAM	66
YENİ BİR BULUŞ, YENİ BİR DÜNYA	67
ORMAN TÜRLÜSÜ	69
ATASÖZLER	70
ÇAM AĞACININ ÖYKÜSÜ	71
ÖĞRETMENİM	73
GÜLÜNECEK ŞEY Mİ	74
MİKROBUN ETTİKLERİ	76
TEMİZ ÇOCUK	78
LEYLEK	79
TİYATRO	81
GÜZEL TÜRKÇEM	83
OKULUM	84
KELOĞLAN OKULA GİDİYOR	85
YENİ YIL	88
KAR ANLATIYOR	90
KIŞ BABA	91
CIRCİR BÖCEĞİ İLE KARINCA	93
TAVŞAN İLE KAPLUMBAĞA	95
AY İLE GÜNEŞ	97
KIZILAY	99
İKİ İNATÇI KEÇİ	100
MASALLARA NE OLDU	102
SESLER NEREYE GİTTİ	105
ZİPİR BİLMECELER	107
İSTEKLERİM VAR	108
BÜYÜKLERLE TELEVİZYON İZLEMEN	110
ANNEYE ARMAĞAN	112
ANNECİĞİM	114
YURDUMDA	116
GÜNEŞ NEREYE GİDİYOR	117
ZEYNEP İLE FATMA	119
BİR KERTENKELE	121
MEVSİMLER	122
İNEĞİN ÖYKÜSÜ	124
BAHAR GELİNCE	125
İLKBAHARI KARŞILARKEN	127
PARK YİYEN ROBOT	128
İLAN	130
ÜÇ KELEBEK	132

KAVANOZU KİM KIRDI	134
AYNA	137
RESİMLERİN DİLİ VAR	139
KUKLALAR VE BİZ	140
KELOĞLAN VE ÇOCUK BAYRAMI	141
NOKTALAMA İŞARETLERİ	143
23 NİSAN	144
SOKAKTA	145
TRAFİK	147
TAŞITLARIN KISKANÇLIĞI	148
ŞEKER BAYRAMI	150
GÖKKUŞAĞI	151
YANKI	154
TİLKİYİ ALDATAN YENGEÇ	156
TATİLDE NELER YAPACAĞIM	157
YAZ TATİLİ	158

